

UGT.cat

Unió General de
Treballadores i Treballadors
de Catalunya

Informe de sinistralitat laboral 2023

**Acabem amb la xacra de la sinistralitat
laboral a Catalunya**

Fem de la prevenció una prioritat

Informe abril 2024

Edició: UGT de Catalunya. Any 2024

Elaboració: Oficina Tècnica de Prevenció de Riscos Laborals (OTPRL)

Secretaria de Política Sindical de la UGT de Catalunya

Portada: Comunicació i Imatge UGT de Catalunya

Correcció: Servei Lingüístic UGT de Catalunya

Rambla del Raval, 29-35, 4a planta

08001 **Barcelona**

Tel. 93 304 68 33 / 32

otprl@catalunya.ugt.org

<https://www.ugt.cat/salut-laboral/>

Amb la col·laboració de

a la feina cap risc

 Generalitat
de Catalunya

Índex

Introducció.....	4
1- Evolució dels accidents de treball a Catalunya: 2013-2023.....	6
2- Els accidents de treball el 2023.....	11
3- Les diferències sectorials.....	13
4- Les diferències territorials.....	17
5- Els accidents mortals.....	24
6- Les diferències per gènere.....	28
7- Les diferències per tipus de contracte.....	32
8- Les malalties professionals i les patologies no traumàtiques.....	34
Conclusions.....	38
Reivindicacions i propostes.....	40

Introducció

La UGT de Catalunya elabora aquest informe de sinistralitat laboral de l'any 2023 amb l'objecte d'informar sobre la realitat actual de la sinistralitat a Catalunya, analitzar-ne l'evolució i situar reivindicacions i propostes de millora. Per a l'elaboració d'aquest informe s'han utilitzat les dades facilitades per l'Institut Català de Seguretat i Salut Laboral (ICSSL); i les dades d'accidents disponibles a [l'Observatori del Treball i Model Productiu](#) de la Generalitat de Catalunya. En l'apartat de malalties professionals i patologies no traumàtiques s'han fet servir també les dades de [l'Observatorio de Enfermedades Profesionales \(CEPROSS\) y las Enfermedades Causadas o Agravadas por el Trabajo \(PANOTRASS\)](#).

Amb aquest informe, la UGT de Catalunya vol contribuir a la millora contínua de les condicions de seguretat i salut en el treball i augmentar la protecció de la integritat de la salut de les treballadores i treballadors, tal com es va recollir en la **Ponència estratègica del 16 Congrés de la UGT de Catalunya**:

“La sinistralitat laboral a Catalunya és una xacra que ha tingut com a conseqüència la pèrdua de la vida de centenars de treballadors i treballadores. Lluny de trobar solucions per posar fi a les inacceptables dades de sinistralitat, aquestes han anat en augment any rere any.

No hi ha ocupació digna si no és segura. No hi ha dubte de la correlació entre precarietat laboral i sinistralitat laboral, per això cal afrontar la problemàtica de la sinistralitat laboral des de l'arrel, que es troba en la degradació de les condicions laborals”.

És una realitat que la precarietat laboral mata i que també té importants [conseqüències en la salut mental](#). En els últims anys s'han fet passos importants per erradicar-la: hi ha hagut canvis legislatius importants com són la llei *rider*, la llei del treball a distància, llei de treball domèstic i, sobretot, la reforma laboral de 2021, que han suposat un gir significatiu en les polítiques sociolaborals.

La reforma laboral de 2021, a diferència de les reformes anteriors que tenien l'objectiu d'una major flexibilització de la normativa laboral, integra diferents mesures que es plantegen objectius de millora social relacionats amb la millora de la qualitat en l'ocupació, la promoció de l'estabilitat en la contractació, la reducció de la temporalitat, el reforç dels mecanismes de flexibilitat interna de les empreses (en detriment de la flexibilitat externa via acomiadaments i expedients de regulació d'extinció), potenciar la negociació col·lectiva i, com dèiem abans, en una major regulació i millora de determinats àmbits que tradicionalment han estat més exposats a la precarietat.

En un context marcat per la precarietat i l'elevada sinistralitat, aquesta reforma representa un canvi substancial i molt necessari per trencar amb la interacció perversa d'aquest binomi. Introduir elements d'estabilitat en els contractes i limitar els contractes temporals allà on siguin estrictament necessaris proporciona més estabilitat financera i emocional, però també és molt important per aconseguir uns llocs de treball més saludables i segurs. Els treballadors i treballadores amb contractes estables tenen més probabilitats de rebre una formació adequada, d'adquirir l'experiència i els coneixements necessaris per realitzar les feines de manera més segura, així com familiaritzar-se millor amb les normes i els procediments de seguretat dels centres de treball.

Caldrà continuar avançant en les reformes legislatives necessàries per acabar amb la xacra que suposen els accidents laborals i les malalties professionals. Per ara la reducció de la temporalitat ja és un fet que vam poder constatar durant el 2022 i que esperem es tradueixin també en una millora de la sinistralitat en propers anys.

1. Evolució dels accidents de treball a Catalunya: 2013-2023

L'evolució dels accidents de treball durant els darrers anys a Catalunya constata una **clara tendència alcista a partir de l'any 2013**. A mesura que es comença a recuperar lentament l'ocupació que es va malmetre durant l'anterior crisi iniciada l'any 2008, augmenten també els accidents de treball. La generalització de la precarietat laboral precisament durant aquest període, de ben segur que han estat directament relacionades amb aquest increment de la sinistralitat. L'any 2012 va ser precisament quan es va aprovar la reforma laboral del Partit Popular, que va posar pals a les rodes a la negociació col·lectiva i va deixar els treballadors i les treballadores en una situació encara més precària. Recordem també que durant aquest període s'han dut a terme altres canvis normatius que han permès una certa relaxació de l'activitat preventiva i dels barems de qualitat, com ara permetre que l'empresari o empresària assumeixi de forma personal la prevenció en empreses de fins a 25 treballadors o bé les modificacions en els criteris d'acreditació dels serveis de prevenció aliens.

Si bé aquesta tendència alcista de la sinistralitat es va trencar de forma sobtada l'any 2020, lamentablement no va ser per unes polítiques actives de seguretat i salut més efectives i eficients, sinó a causa de la pandèmia, les mesures de confinament i les dures restriccions que es varen prendre durant aquest any i que van repercutir dràsticament en l'activitat productiva i l'ocupació. L'any 2022 va ser l'any definitiu per a la recuperació de l'ocupació i de l'activitat econòmica, a partir del control sanitari més exhaustiu de la pandèmia, la remissió dels contagis i l'ús de vacunes, i per la fi dels confinaments i les restriccions.

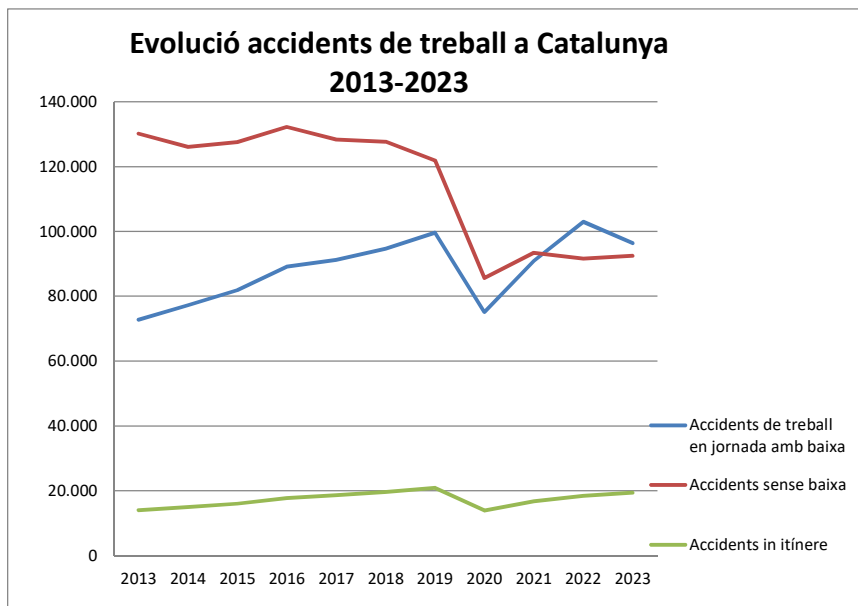
Aquesta recuperació ha tingut els seus efectes sobre la sinistralitat, fins i tot superant els nivells habituals d'abans de la pandèmia, com és el cas dels accidents de treball amb baixa durant la jornada. Si bé aquesta pujada ja era previsible, és un augment molt considerable si tenim en compte que l'ocupació i l'activitat econòmica tampoc són comparables amb la situació prepandèmia.

Una vegada més, aquestes dades ens han confirmat la debilitat del nostre sistema preventiu, en què el comportament dels accidents de treball depèn excessivament del context econòmic i de l'ocupació. Els accidents laborals baixen en períodes de contracció econòmica i de baixada de l'activitat productiva, i pugen en temporades de bonança i d'expansió econòmica. Mentre que el comportament dels accidents en altres països europeus és d'una clara tendència a la baixa, amb independència de l'ocupació i del context econòmic, en el nostre país no tenim una tendència clara a la baixa.

Com veurem, l'any 2023 ha disminuït el nombre total d'accidents en jornada amb baixa registrats, però l'increment dels accidents greus i mortals no ens permeten veure aquesta dada com un canvi de cap millora significativa de la prevenció, ni molt menys com un canvi de tendència.

Tot seguit passem a analitzar el comportament dels diferents tipus d'accidents que trobem, que hem recollit en el gràfic que podeu veure a continuació, mostren els accidents amb baixa durant la jornada, els accidents sense baixa durant la jornada, els que es produeixen en el desplaçament d'anada o tornada de la feina (accidents in itinere) i, per acabar, la suma de tots els anteriors, que es correspondria amb el total d'accidents de treball que s'han produït per tots els conceptes anteriors.

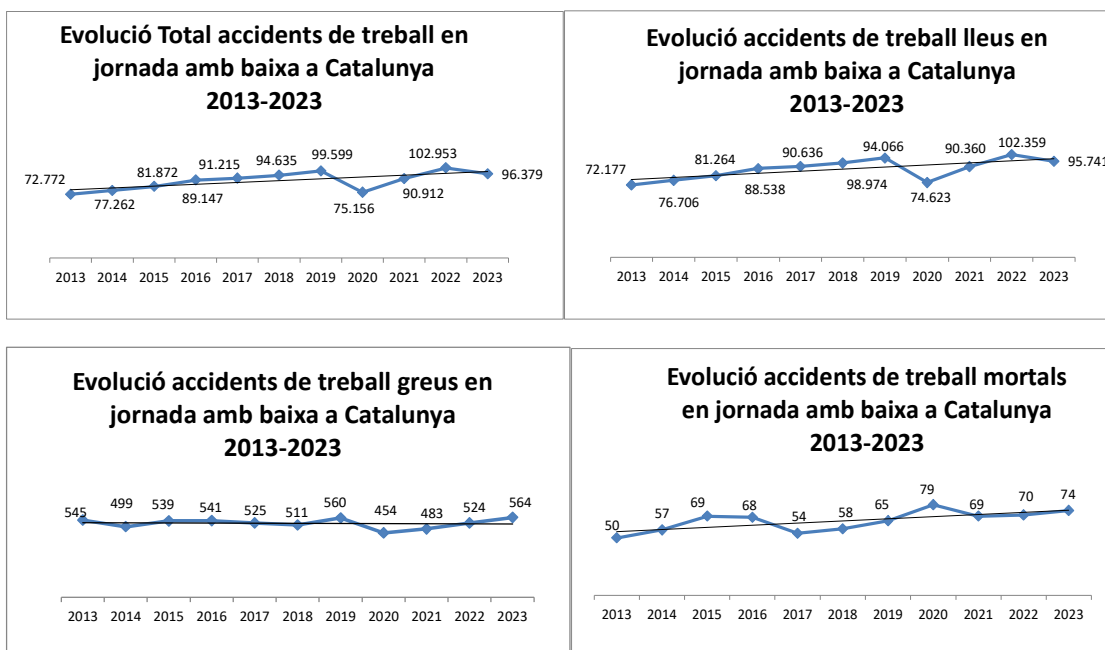
Hem d'aclarir que totes les dades d'accidents de treball d'aquest informe s'han obtingut de l'[Observatori del Treball i Model Productiu](#), del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies.

Tot seguit podem veure el gràfic anterior desglossat per cada tipus d'accident, on podem veure millor els diferents comportaments. Com podem apreciar, tret dels accidents de treball sense baixa que han tingut una lleu baixada durant aquests anys deguda probablement a la infradeclaració d'aquests tipus d'accidents, i segur que agreujada per l'extensió obligatòria de la cobertura de les contingències professionals a tots els treballadors autònoms, podem veure una clara tendència creixent en el comportament dels accidents en jornada amb baixa i en els accidents in itinere que es manté fins el 2019, que disminueix el 2020 pels efectes de la pandèmia i remunta els dos anys següents.

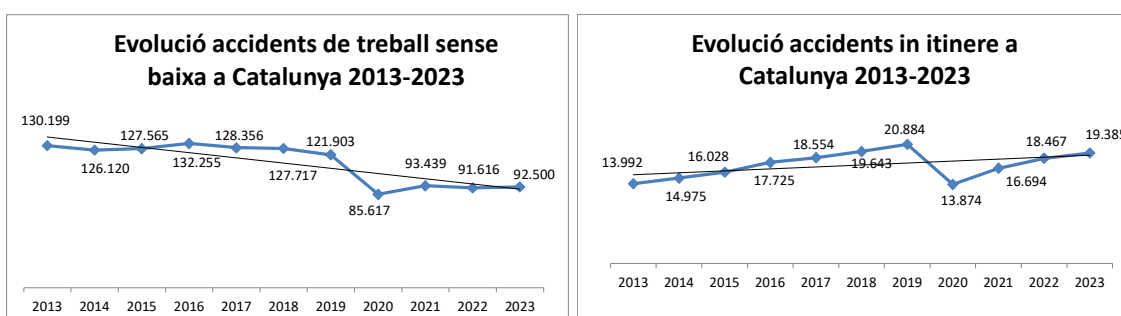
Des del 2013 fins el 2023 s'han incrementat en gairebé una tercera part (32,50%) els accidents laborals produïts durant la jornada i que han provocat una baixa del treballador o treballadora. Si considerem la gravetat dels accidents en jornada amb baixa, veiem que han pujat tots, en especial els mortals (48,00%) i els lleus (32,70%), però també els greus (3,67%).

Els accidents mortals en jornada també han patit aquest augment durant aquests anys, passant dels 50 de l'any 2013, als 74 de l'any passat, fet que suposa un augment del 48% durant aquest període. Recordem que, incomprensiblement, l'any 2020, en plena pandèmia i malgrat el descens general que van tenir els accidents, es va arribar a les 79 víctimes mortals a la feina.

Si sumem els accidents mortals durant la jornada laboral i els accidents mortals in itinere, en total han perdut la vida per causa de la feina 985 treballadores i treballadors entre 2013 i 2023.

Evolució total accidents laborals mortals 2013-2023												
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Total
Accidents mortals en jornada	50	57	69	68	54	58	65	79	69	69	74	712
Accidents mortals in itinere	30	27	21	32	24	24	26	21	16	23	29	273
Total accidents laborals mortals	80	84	90	100	78	82	91	100	85	92	103	985

Cal destacar també l'augment dels accidents in itinere durant aquest període, que han passat de 13.992 a 19.385 (increment del 38,54%), registrant un augment del 49,26% entre 2013 i 2019, any en què s'assoleix el nivell màxim, amb 20.884 accidents. Tot i la baixada ocasionada per la pandèmia, podem veure en el gràfic com des dels dos últims anys han anat incrementant el nombre d'accidents in itinere, acostant-lo als nivells d'abans de la pandèmia.

En el quadre que podeu veure a continuació trobareu l'evolució dels índexs d'incidència dels quatre darrers anys. S'han considerat només aquests 4 anys perquè l'any 2019 es van incorporar els autònoms a la Seguretat Social i això ha fet baixar de forma irreal els índexs d'incidència de la població total ocupada, ja que els autònoms no sempre demanen la baixa

per accident. En el quadre, podeu veure les diferències que hi ha entre els índexs d'incidència dels treballadors assalariats i els dels autònoms.

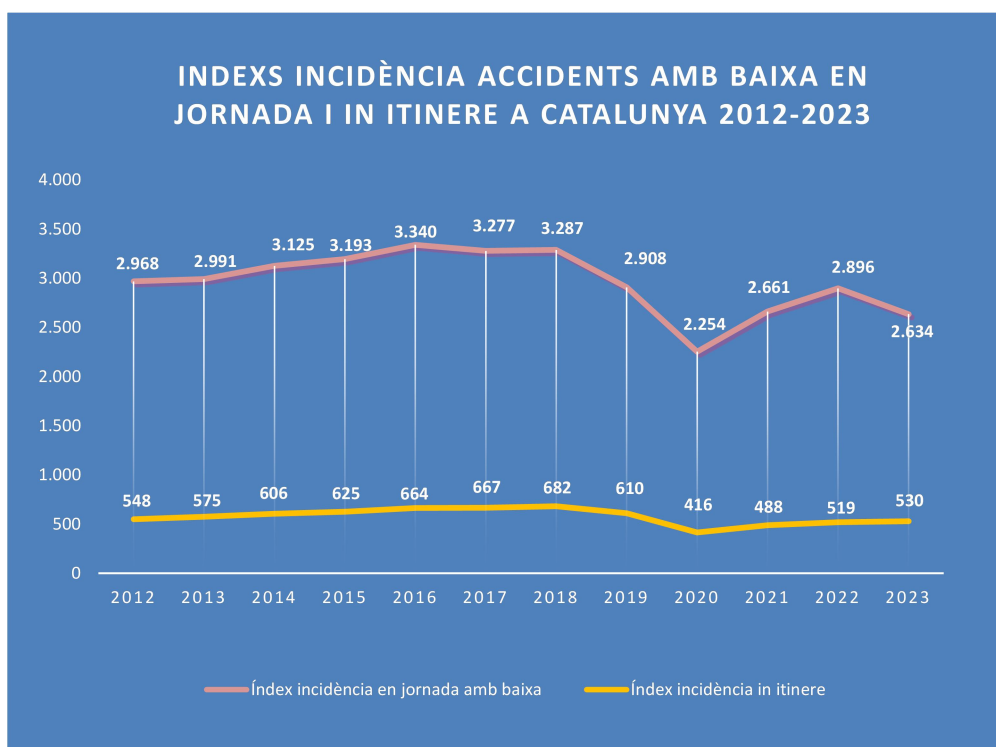
Si analitzem els índexs d'incidència —que indiquen la sinistralitat relativa expressada en nombre d'accidents laborals per cada 100.000 persones treballadores ocupades— i en **veiem l'evolució durant els tres darrers anys, es confirma la remuntada de la sinistralitat**, que ja hem vist en l'anàlisi dels accidents en valors absoluts. Després de la brusca baixada de l'any 2020 per l'inici de la pandèmia i l'aturada de l'activitat productiva a causa del confinament, els índexs d'incidència s'incrementen durant els dos anys següents fins a situar-se en valors molt propers a l'any 2019 (2.907,73).

Cal destacar el comportament dels accidents mortals, ja que tant en el cas dels produïts durant la jornada laboral com en els in itinere, ens indica una clara tendència ascendent de l'índex d'incidència considerant aquests quatre anys. Ressalta especialment l'any 2020 quan, en plena pandèmia, la incidència dels mortals en jornada arriba al seu cim amb 2,37 accidents mortals en jornada per cada 100.000 persones treballadores.

		Índex Incidència total				Índex Incidència Assalariats				Índex Incidència Autònom			
		2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023
En jornada amb baixa	Lleus	2.237,20	2.642,51	2.877,86	2.617,05	2.513,94	2.978,10	3.243,74	2.930,91	803,96	890,88	894,56	857,03
	Greus	13,61	14,12	14,73	15,42	13,16	13,21	14,18	14,49	15,93	18,92	18,28	20,59
	Mortals	2,37	2,02	1,97	2,02	2,36	2,06	2,13	1,96	2,41	1,82	0,90	2,35
	Total en jornada	2.253,18	2.658,65	2.894,56	2.634,49	2.529,46	2.993,37	3.260,05	2.947,36	822,30	911,62	913,74	879,97
In itinere	Lleus	410,82	483,00	513,70	523,90	477,41	561,00	596,03	604,47	65,95	71,66	68,05	72,07
	Greus	4,50	4,74	4,89	5,19	4,94	5,02	5,33	5,38	2,22	3,27	2,35	4,15
	Mortals	0,63	0,47	0,62	0,79	0,68	0,56	0,73	0,93	0,37	0,00	0,18	0
	Total in itinere	415,95	488,21	519,21	529,88	483,03	566,58	602,09	610,78	68,54	74,93	70,58	76,22
Sense baixa		2.566,80	2.732,55	2.576,35	2.528,46								

Si veiem l'evolució de la incidència dels **accidents de treball amb baixa en jornada**, es repeteix el mateix comportament que hem vist abans pel que fa a accidents en nombres absoluts. L'índex d'incidència comença a pujar el 2012 fins el 2022, a excepció dels anys 2019 i 2020.

Malauradament, la baixada dels índexs d'incidència de 2019 i 2020 no les podem atribuir a cap millora del nostre sistema preventiu, sinó a l'entrada dels treballadors i treballadores autònoms en el Règim Especial dels Treballadors Autònoms (RETA) de la Seguretat Social, i als efectes sobre l'ocupació a causa de l'inici de la pandèmia l'any següent. **Passats aquests dos anys, podem veure que es recupera la tendència creixent** de la sinistralitat durant els dos anys següents, és a dir, durant el 2021 i 2022. **Sí que ressalta, com veurem més endavant, la baixada del 2023. Probablement, estem davant la primera baixada en els dotze darrers anys que no podem atribuir a una disminució de l'ocupació, ni a canvis en la comptabilitat estadística.**

Aquests resultats posen en evidència la fragilitat del nostre sistema preventiu ja que, fins ara, les polítiques de prevenció i les mesures aplicades s'han mostrat ineficaces per aconseguir una millora estable i sostinguda de la sinistralitat i de les condicions laborals. Sembla que els resultats depenen més de la conjuntura econòmica i de l'ocupació que no de d'unes polítiques públiques capaces d'introduir veritables canvis estructurals que aconseguixin una reducció sistemàtica de la sinistralitat amb independència dels cicles econòmics. No podem continuar normalitzant les xifres de sinistralitat i veient-les com un simple efecte colateral inevitable i inherent al mateix procés productiu.

Aquesta situació posa de manifest la necessitat que les empreses inverteixin en prevenció de riscos laborals, garanteixin la salut i la seguretat dels llocs de treball i desenvolupin polítiques coordinades en relació amb la mobilitat. Aquest canvi a les empreses ha d'anar en paral·lel a una actuació i a una implicació més gran de les administracions, per fer valer les lleis aplicables i garantir la seguretat i la salut a les empreses, i per impulsar un model de mobilitat que minori la dependència del vehicle particular vers el transport públic i la seguretat en els desplaçaments laborals, a fi d'establir polítiques actives eficaces per lluitar contra el preocupant augment dels accidents in itinere, que durant els darrers anys no han parat de créixer.

Cal seguir lluitant contra la precarietat de les condicions de treball i millorar els dèficits en les polítiques preventives de moltes de les empreses de Catalunya. La precarietat laboral, les males condicions de treball, l'alta temporalitat, la parcialitat involuntària, la prolongació de la jornada laboral o la inseguretat laboral, influeixen de forma directa en la sinistralitat laboral. La precarietat fa perdre la salut i mata les persones treballadores i, per això, cal seguir avançant cap a treballs dignes, segurs i amb una prevenció de qualitat que garanteixi una protecció eficaç davant dels riscos.

2. Els accidents de treball el 2023

Segons les dades estadístiques publicades pel Departament d'Empresa i Treball de la Generalitat de Catalunya, i considerant tota la població ocupada —que inclou persones assalariades i autònomes— durant l'any 2023 es van produir a Catalunya 208.264 accidents de treball, entre accidents amb baixa, sense baixa i in itinere, experimentant una lleu disminució del -2,24% respecte de les dades de 2022, en què 213.036 persones van patir accidents laborals a Catalunya durant aquest mateix període.

Tal com es pot comprovar en el quadre que podeu veure tot seguit, dels 208.264 accidents laborals totals, 96.379 van ser accidents de treball amb baixa, cosa que ha suposat un descens del -6,39% respecte el 2022 (any en què els accidents amb baixa van ser 102.953), 92.500 accidents de treball varen ser sense baixa, fet que ha representat un increment del 0,96% respecte de l'any anterior (91.616 accidentats sense baixa el 2022), i 19.385 accidents van ser in itinere, un 4,97% més que el 2022 que, en concret, van ser 18.467.

Accidents de treball a Catalunya	2022	2023	% variació
Accidents de treball amb baixa en jornada			
Lleus	102.359	95.741	-6,47%
Greus	524	564	7,63%
Mortals	70	74	5,71%
Total accidents treball en jornada amb baixa	102.953	96.379	-6,39%
Accidents in itinere			
Lleus	18.271	19.166	4,90%
Greus	174	190	9,20%
Mortals	22	29	31,82%
Total accidents in itinere	18.467	19.385	4,97%
Total accidents amb baixa (en jornada + in itinere)	121.420	115.764	-4,66%
Total accidents sense baixa	91.616	92.500	0,96%
TOTAL ACCIDENTS	213.036	208.264	-2,24%

El comportament dels accidents lleus en jornada amb baixa, que determina pel seu elevat nombre d'accidents el comportament del total d'accidents, ha estat moderadament positiu durant l'any passat. El 2023 es van produir 7.212 accidents lleus menys que l'any anterior, la qual cosa ha suposat una reducció considerable (-6,47% en els lleus i -6,39% del total d'accidents en jornada amb baixa) durant el 2023, mentre que l'any 2022 es va registrar un considerable increment d'aquests accidents (13,32% en els lleus i 13,28% dels totals). Com hem vist a la primera taula, on es recollia l'evolució dels índexs d'incidència dels darrers quatre anys, aquesta disminució en nombre absolut d'accidents lleus i totals dels accidents en jornada es correspon amb una disminució dels índexs d'incidència l'any 2023, que es van situar en 2.634,49 pel que fa al total d'accidents en jornada i en 2.617,05 en el cas dels lleus.

Com hem pogut veure en l'apartat anterior, on hem vist els gràfics d'evolució dels accidents, es tracta d'una bona notícia, ja que és la primera vegada en els darrers dotze anys que aquests accidents es redueixen, si exceptuem la baixada del 2020 pel descens de l'ocupació a causa de la pandèmia.

De tota manera, hem de dir que es tracta d'una disminució molt moderada (-6,39%) que pensem que no es pot atribuir a cap "brot verd" sinó a, entre d'altres motius, al descens dels casos de COVID-19 qualificats com accident de treball, en especial en les activitats sanitàries i de serveis socials. A més, els accidents greus i els mortals han augmentat un any més, així com

els in itinere, que també han tingut un increment molt considerable, sobretot els més greus i els mortals. Fins i tot els accidents sense baixa han pujat el 2023.

Per ara, pensem que aquest moderat descens dels accidents de treball lleus és insuficient. En un país com el nostre no podem ignorar la xacra que suposa la sinistralitat laboral. Urgeix portar a terme actuacions decidides i immediates que puguin revertir aquesta situació vetllant per una prevenció de qualitat i continuant amb la lluita contra la precarietat en el mercat de treball.

3. Les diferències sectorials

El sector econòmic a què pertanyen els treballadors i treballadores, i en el qual realitzen el seu treball, influeix de forma considerable en el risc de patir un accident laboral. És evident que hi ha determinats treballs que porten associat un major grau de perillositat per les activitats que desenvolupen i les seves condicions laborals, mentre que d'altres activitats es caracteritzen per registrar una quantitat més elevada d'accidents de treball, però de menys gravetat.

Comparant les dades de 2023 respecte de les de 2022 pel que fa als accidents amb baixa en jornada, observem que el sector serveis és l'únic que ha disminuït el nombre d'accidents (7.055), fet que ha suposat una reducció del -10,29% respecte del 2022. Aquesta disminució en dades absolutes es correspon també amb una considerable baixada de l'índex d'incidència d'aquest sector, que ha estat de 2.133,22. El fet que el sigui precisament el sector serveis l'únic que on han disminuït els accidents lleus és coherent també amb el descens dels casos de COVID-19 reconeguts com a accidents de treball als sectors de sanitat i serveis socials.

La resta dels sectors han vist créixer el nombre total d'accidents registrats, malgrat ser increments força lleus. En els quadres que es presenten a continuació trobareu, destacats en vermell, els percentatges positius que han suposat un increment d'accidents respecte de l'any anterior. Destacats en color verd s'indiquen els decrements, és a dir, allà on han disminuït els accidents.

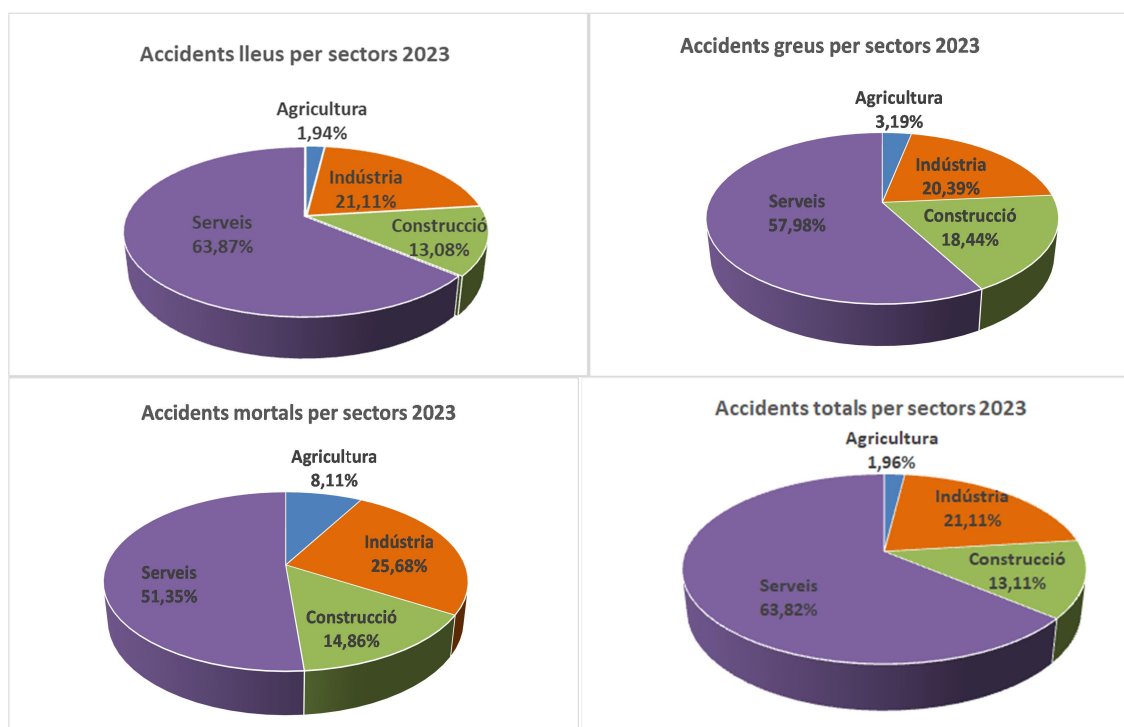
Amb un 1,72% d'increment respecte de l'any anterior, el sector de la indústria és on més han augmentat els accidents, acumulant un total de 20.342 accidents amb baixa i que representen el 22,34% del total d'accidents amb baixa durant la jornada a Catalunya. Els accidents d'aquest sector que més han augmentat són els mortals, que han passat de 8 a 19 (137,50%) i els greus (17,35%). Aquesta dada es confirma també en un increment de l'índex d'incidència en aquest sector (4.094,63).

Accidents de treball amb baixa per sectors i gravetat				
		2022	2023	% variació
Agricultura	Lleus	1.855	1.862	0,38%
	Greus	21	18	-14,29%
	Mortals	2	6	200,00%
	Total	1.878	1.886	0,43%
Indústria	Lleus	19.893	20.208	1,58%
	Greus	98	115	17,35%
	Mortals	8	19	137,50%
	Total	19.999	20.342	1,72%
Construcció	Lleus	12.369	12.524	1,25%
	Greus	120	104	-13,33%
	Mortals	20	11	-45,00%
	Total	12.509	12.639	1,04%
Serveis	Lleus	68.242	61.147	-10,40%
	Greus	285	327	14,74%
	Mortals	40	38	-5,00%
	Total	68.567	61.512	-10,29%
Catalunya	Lleus	102.359	95.741	-6,47%
	Greus	524	564	7,63%
	Mortals	70	74	5,71%
	Total	102.953	96.379	-6,39%

El segueix el sector de construcció amb un increment total de l'1,04%, però que presenta un considerable descens dels accidents greus (-13,33%) i sobretot dels mortals, que han passat de 20 a 11 (-45%). Aquest sector acumula 12.639 accidents amb baixa en jornada, que suposen el 10,63% del total d'accidents amb baixa en jornada. La construcció és el sector que presenta una possibilitat més elevada d'accidentar-se, amb 5.609,87 accidents cada 100.000 treballadors.

L'agricultura ha estat el sector on menys han pujat els accidents totals (0,43%), malgrat ha baixat el seu índex d'incidència (3.576,63). A destacar, l'augment dels accidents mortals, que han passat de 2 a 6 (200%).

El sector dels serveis és el que acumula un major nombre d'accidents de treball en termes absoluts, situació que és conseqüent amb el volum de població que ocupa, seguit de la indústria, la construcció i, per últim, l'agricultura. Així doncs, com podeu veure en els següents gràfics, aquest sector acumula la majoria dels accidents en qualsevol de les seves modalitats: el 63,87% dels accidents lleus, el 57,98% dels greus i el 51,35% dels mortals, però a mesura que augmenta la gravetat de l'accident guanyen importància la resta de sectors en detriment del sector serveis.

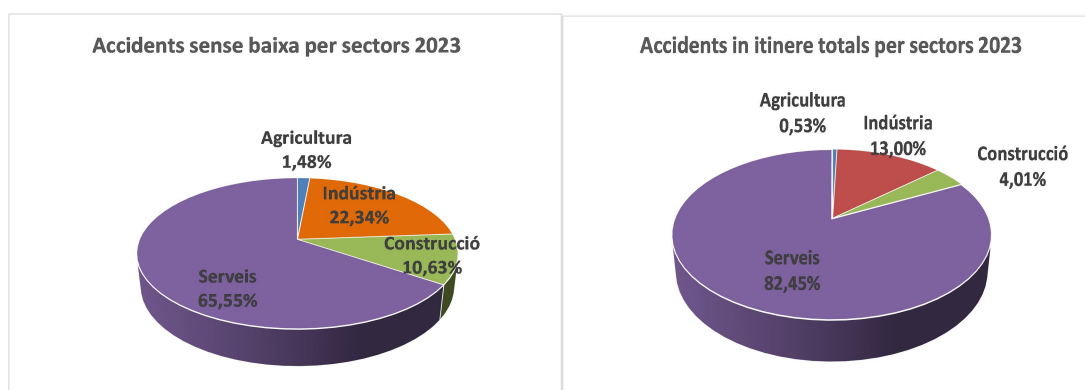

Els **accidents sense baixa** han estat 92.500, fet que suposa un increment de 884 accidents durant l'any 2023 (0,96%).

El sector que ha presentat un millor comportament ha estat la indústria, amb una reducció de 587 accidents sense baixa respecte l'any 2022 (-2,76%), mentre que a la resta de sectors han augmentat, especialment a l'agricultura (5,79%) i als serveis (2,34%).

Accidents de treball sense baixa per sectors			
	2022	2023	Variació
Agricultura	1.296	1.371	5,79%
Indústria	21.248	20.661	-2,76%
Construcció	9.824	9.833	0,09%
Serveis	59.248	60.635	2,34%
Total	91.616	92.500	0,96%

La distribució per sectors dels accidents sense baixa segueix la mateixa pauta que hem vist pels accidents amb baixa en jornada: el 65,55% s'han produït als serveis, seguit per la indústria (22,34%), la construcció (10,63%) i l'agricultura (1,48%).

Pel que fa als **accidents in itinere** amb baixa, el 2023 se'n van produir un total de 19.385, cosa que va representar un increment del 4,97% respecte de l'any anterior. D'aquest nombre total d'accidents, 29 van ser mortals, 190 greus i els restants 19.166 lleus.

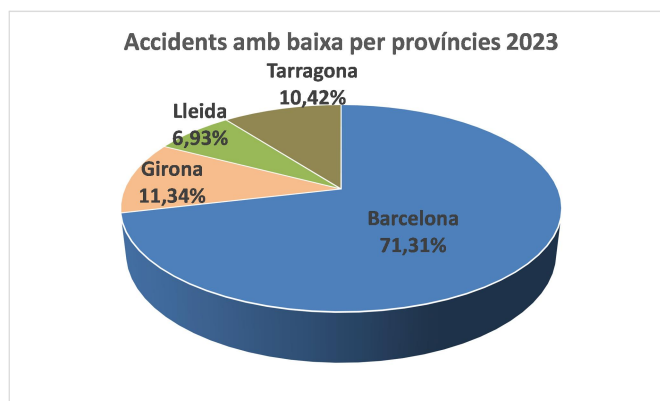
La distribució per sectors és molt desigual: el sector serveis concentra la major part dels in itinere (82,45%), seguit de lluny per la indústria (13%), la construcció (4,01%) i l'agricultura (0,53%). Tots els sectors s'han vist afectats per l'increment d'aquest tipus d'accidents, el que més el sector serveis (+5,46%) i la construcció (+4,71%).

Hem de destacar l'important increment dels accidents mortals in itinere, que han passat de 22 (el 2022) a 29 el 2023, fet que suposa un augment del +31,82%. L'índex d'incidència dels accidents in itinere han pujat a tots els sectors menys a l'agricultura, on s'ha mantingut pràcticament igual (195,33). En el sector de serveis és on és més probable que hi hagin accidents in itinere (554,29 accidents per cada 100.000 persones treballadores), seguit per la indústria (507,45) i la construcció (345,32).

Accidents in itinere per sectors i gravetat				
		2022	2023	Variació
Agricultura	Lleus	98	103	5,10%
	Greus	4	0	-100,00%
	Mortals	0	0	0,00%
	Total	102	103	0,98%
Indústria	Lleus	2.439	2.496	2,34%
	Greus	22	18	-18,18%
	Mortals	5	7	40,00%
	Total	2.466	2.521	2,23%
Construcció	Lleus	729	763	4,66%
	Greus	12	13	8,33%
	Mortals	2	2	0,00%
	Total	743	778	4,71%
Serveis	Lleus	15.005	15.804	5,32%
	Greus	136	159	16,91%
	Mortals	15	20	33,33%
	Total	15.156	15.983	5,46%
Total	Lleus	18.271	19.166	4,90%
	Greus	174	190	9,20%
	Mortals	22	29	31,82%
	Total	18.467	19.385	4,97%

4. Les diferències territorials

Per províncies, i respecte als accidents laborals amb baixa en jornada, les dades del 2023 confirmen que Barcelona (68.726 accidents) representa un 71,31% dels accidents amb baixa totals de Catalunya, Girona (10.927) un 11,34%, Tarragona (10.043) un 10,42% i Lleida (6.683) un 6,93%.

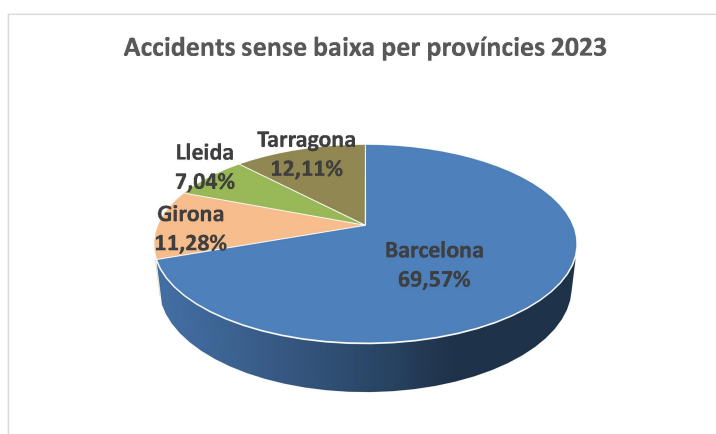
Accidents treb. amb baixa en jornada per províncies i gravetat				
		2022	2023	% variació
Barcelona	Lleus	71.874	68.310	-4,96%
	Greus	363	372	2,48%
	Mortals	40	44	10,00%
	Total	72.277	68.726	-4,91%
Girona	Lleus	11.944	10.839	-9,25%
	Greus	69	82	18,84%
	Mortals	8	6	-25,00%
	Total	12.021	10.927	-9,10%
Lleida	Lleus	7.352	6.615	-10,02%
	Greus	44	53	20,45%
	Mortals	12	15	25,00%
	Total	7.408	6.683	-9,79%
Tarragona	Lleus	11.189	9.977	-10,83%
	Greus	48	57	18,75%
	Mortals	10	9	-10,00%
	Total	11.247	10.043	-10,71%
Catalunya	Lleus	102.359	95.741	-6,47%
	Greus	524	564	7,63%
	Mortals	70	74	5,71%
	Total	102.953	96.379	-6,39%

Comparant les dades del 2023 amb les del 2022, veiem que **el nombre d'accidents totals amb baixa en jornada s'ha reduït a totes les províncies catalanes** arrossegats per la baixada dels accidents lleus. Aquesta minva ha estat al voltant del 10% a totes les províncies. **Barcelona és la província que ha tingut un pitjor comportament**, amb un descens que s'ha vist reduït a la meitat de la resta de províncies (-4,91%).

Els accidents greus han tingut un pitjor comportament que els lleus, amb increments considerables al voltant del 20% a les diferents províncies, menys a Barcelona, on aquest increment ha estat més moderat (2,48%).

Pel que fa als accidents mortals, han manifestat un comportament diferent en el territori. Mentre que a Lleida s'han produït 3 morts més que l'any 2022 (25%) i 4 més a Barcelona (10%), han disminuït a Girona (-25%) i a Tarragona (-10%).

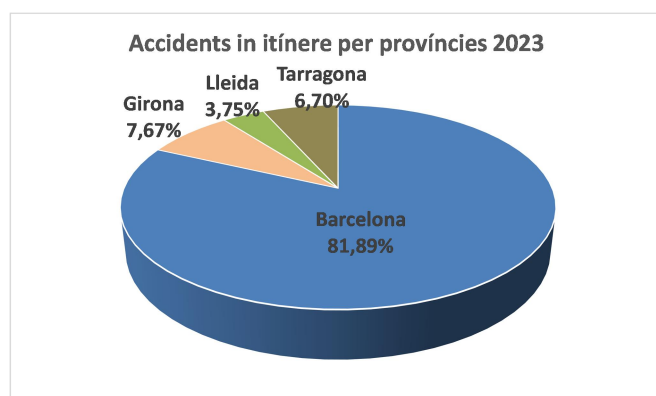
La **distribució provincial dels accidents laborals sense baixa** segueix la mateixa pauta que hem vist per als accidents amb baixa en jornada: la majoria dels accidents (64.350) es concentren a Barcelona, la qual cosa suposa un 69,57% del total de Catalunya. La distribució percentual pel que fa a la resta de províncies també és molt semblant a la dels accidents amb baixa en jornada.

Els accidents sense baixa han tingut un considerable increment a Tarragona (10,10%) i a Lleida (3,64), on també s'ha registrat un increment superior a la mitjana (0,96%), mentre que a la resta de províncies han tingut una disminució molt lleu (-0,53% a Barcelona i -0,27% a Girona).

Accidents sense baixa per províncies			
	2022	2023	Variació
Barcelona	64.694	64.350	-0,53%
Girona	10.464	10.436	-0,27%
Lleida	6.286	6.515	3,64%
Tarragona	10.172	11.199	10,10%
Total	91.616	92.500	0,96%

Accidents in itinere per províncies i gravetat		2022	2023	Variació
Barcelona	Lleus	15.021	15.704	4,55%
	Greus	130	155	19,23%
	Mortals	14	15	7,14%
	Total	15.165	15.874	4,68%
Girona	Lleus	1.422	1.469	3,31%
	Greus	20	12	-40,00%
	Mortals	3	5	66,67%
	Total	1.445	1.486	2,84%
Lleida	Lleus	605	715	18,18%
	Greus	9	7	-22,22%
	Mortals	0	4	100,00%
	Total	614	726	18,24%
Tarragona	Lleus	1.223	1.278	4,50%
	Greus	15	16	6,67%
	Mortals	5	5	0,00%
	Total	1.243	1.299	4,51%
Total	Lleus	18.271	19.166	4,90%
	Greus	174	190	9,20%
	Mortals	22	29	31,82%
	Total	18.467	19.385	4,97%

Pel que fa a les comarques, podem veure en els quadres que us adjuntem a continuació com **la major part de les comarques han disminuït el nombre d'accidents en jornada amb baixa respecte de l'any 2022**. De les 42 comarques de Catalunya, només 15 han augmentat el nombre d'accidents respecte de l'any anterior. Les tres comarques on més han augmentat són la Ribera d'Ebre (36,84%), el Pallars Sobirà (27,27%) i la Terra Alta (26,19%), mentre que les comarques on més han disminuït el nombre d'accidents amb baixa han estat l'Alt Urgell (-36,11%), el Pallars Jussà (-28,57%) i l'Aran (-25,48%).

Per gravetat, veiem que la distribució comarcal dels totals d'accidents es correspon amb la dels accidents lleus, i que les comarques abans esmentades on hi ha hagut més increments o baixades d'accidents lleus coincideixen amb la columna on podem trobar els totals. En canvi, els greus han augmentat especialment a l'Urgell (600%), al Berguedà (350%), al Baix Empordà (162,50%) i a la Garrotxa (125%), mentre que on han baixat més és al Solsonès (-100%), a l'Anoia (-66,67%) i a la Noguera (-66,67%). A la mateixa taula podeu trobar també la distribució dels accidents mortals en jornada a nivell comarcal, però en aquest cas la variació anual és poc precisa, ja que l'escàs nombre d'accidents mortals en una comarca ens porta sovint a

variacions del +-100%. Les variacions més importants les trobareu destacades en vermell i en verd, segons sigui un increment o un decrement.

També podeu trobar-hi un quadre on s'inclou la distribució comarcal dels accidents amb baixa per grans sectors. Per cada sector d'activitat s'indiquen, destacades en vermell, les quatre comarques on més han augmentat els increments dels accidents amb baixa, i en verd, les quatre comarques on més n'han baixat els percentatges.

Som conscients que desglossament de les dades a nivell comarcal no ens permet treure conclusions gaire acurades sobre el seu comportament, sobretot en el cas dels accidents greus i els mortals, ja que la seva baixa freqüència provoca variacions molt grans d'un any per l'altre. De tota manera, si teniu interès a conèixer la distribució en nombres absoluts dels accidents a les comarques, en funció de la seva gravetat i els sectors, la trobareu en els quadres.

Per acabar aquest apartat corresponent a les variacions territorials, us hem adjuntat també els dos quadres anteriors segons les **agrupacions comarcals o vegueries que estableix el Pla Territorial**. Remarquem aquí la gran concentració d'accidents de l'àmbit metropolità, amb 58.383 accidents en jornada amb resultat de baixa, fet que suposa el 60,58% del total de Catalunya. D'aquests accidents, 27.664 pertanyen al Barcelonès, que representen el 28,70% del total de Catalunya.

Com podeu comprovar en aquests quadres, en cadascun dels àmbits del Pla Territorial han disminuït els accidents totals i els lleus, menys a Terres de l'Ebre, que ha registrat un increment del 8,57% dels totals i del 8,49% dels lleus. Les agrupacions comarcals que han tingut un millor comportament pel que fa a reducció del total d'accidents en jornada amb baixa han estat l'Alt Pirineu i Aran (-20,65%) i Camp de Tarragona (-16,63%).

Per sectors, podeu veure que el sector agrícola ha tingut un millor comportament a l'Alt Pirineu i Aran (-29,33%), a les Comarques Gironines (-14,21%) i a les Comarques Centrals (-12,95%), mentre que els accidents han augmentat de forma considerable al Camp de Tarragona (17,36%) i a Ponent (16,02%). Cal destacar també els increments de la indústria a l'Alt Pirineu i Aran (18,57%) i al Penedès (8,23%), mentre que ha estat a les Comarques Gironines on la indústria ha tingut un millor comportament (-6,48%). Pel que fa a la construcció, destaca pel seu increment Terres de l'Ebre (12,38%), mentre que les Comarques Gironines (-4,88%) i Ponent (-4,69%) són les que han registrat els decrements més elevats.

El sector de serveis, que és el que ha tingut un millor comportament durant el 2023, ha vist com es reduïen els accidents amb baixa en jornada a totes les demarcacions del Pla Territorial, i en especial a l'Alt Pirineu i Aran (-30,41%) i al Camp de Tarragona (-24,44%). L'única demarcació que ha vist incrementar els accidents als serveis ha estat Terres de l'Ebre (10,55%).

Accidents en jornada de treball amb baixa per gravetat i àmbit del Pla Territorial								
Àmbits Pla territorial	Nombre d'accidents any 2023				% variació sobre l'any anterior			
	Lleus	Greus	Mortals	Total	Lleus	Greus	Mortals	Total
Metropolità	58.033	318	32	58.383	-4,88%	3,25%	-8,57%	-4,84%
Comarques Gironines	10.666	79	6	10.751	-9,23%	17,91%	-25,00%	-9,09%
Camp de Tarragona	7.009	40	3	7.052	-16,80%	48,15%	-62,50%	-16,63%
Terres de l'Ebre	2.084	14	6	2.104	8,49%	-6,67%	200,00%	8,57%
Ponent	5.916	48	14	5.978	-8,26%	23,08%	27,27%	-8,02%
Comarques Centrals	6.104	34	8	6.146	-7,99%	9,68%	166,67%	-7,83%
Alt Pirineu i Aran	726	8	0	734	-21,00%	60,00%	-100,00%	-20,65%
Penedès	5.203	23	5	5.231	-0,93%	-28,13%	-	-1,04%
Total	95.741	564	74	96.379	-6,47%	7,63%	5,71%	-6,39%

Accidents en jornada de treball amb baixa per sector d'activitat i àmbit del Pla Territorial										
Àmbits Pla territorial	Nombre d'accidents any 2023					% Variació sobre l'any anterior				
	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	Total	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	Total
Metropolità	194	10.176	7.326	40.687	58.383	1,57%	2,18%	3,24%	-7,75%	-4,84%
Comarques Gironines	344	3.001	1.694	5.712	10.751	-14,21%	-6,48%	-4,88%	-13,27%	-10,24%
Camp de Tarragona	169	1.307	907	4.669	7.052	17,36%	4,81%	2,02%	-24,44%	-16,63%
Terres de l'Ebre	258	411	345	1.090	2.104	2,38%	4,58%	12,38%	10,55%	8,57%
Ponent	594	1.443	834	3.107	5.978	16,02%	4,11%	-4,69%	-13,09%	-5,83%
Comarques Centrals	168	2.382	687	2.909	6.146	-12,95%	2,98%	-2,55%	-15,85%	-7,83%
Alt Pirineu i Aran	53	83	177	421	734	-29,33%	18,57%	1,14%	-30,41%	-20,65%
Penedès	106	1.539	669	2.917	5.231	-3,64%	8,23%	-1,76%	-5,08%	-1,04%
Total	1.886	20.342	12.639	61.512	96.379	0,43%	1,72%	1,04%	-10,29%	-6,39%

Accidents en jornada de treball amb baixa per gravetat i comarca								
	Nombre d'accidents any 2023			Total	% variació sobre l'any anterior			
	Lleus	Greus	Mortals		Lleus	Greus	Mortals	Total
Alt Camp	781	5	-	786	-12,05%	66,67%	-	-11,78%
Alt Empordà	1.526	6	1	1.533	-13,79%	-40,00%	0,00%	-13,92%
Alt Penedès	1.535	7	-	1.542	-14,72%	-30,00%	-100,00%	-14,85%
Alt Urgell	184	-	-	184	-35,89%	-	-100,00%	-36,11%
Alta Ribagorça	28	1	-	29	-24,32%	-	-	-21,62%
Anoia	1.729	3	5	1.737	15,88%	-66,67%	-	15,72%
Aran	154	1	-	155	-25,24%	-50,00%	-	-25,48%
Bages	2.775	17	4	2.796	-16,79%	30,77%	33,33%	-16,56%
Baix Camp	2.194	14	-	2.208	-20,22%	75,00%	-100,00%	-20,00%
Baix Ebre	1.144	5	3	1.152	7,72%	-44,44%	50,00%	7,36%
Baix Empordà	1.655	21	1	1.677	1,29%	162,50%	0,00%	2,07%
Baix Llobregat	10.236	44	8	10.288	4,42%	-22,81%	100,00%	4,30%
Baix Penedès	884	3	-	887	4,74%	-50,00%	-	4,35%
Barcelonès	27.504	152	8	27.664	-7,24%	10,95%	-60,00%	-7,20%
Berguedà	537	9	-	546	2,68%	350,00%	-	4,00%
Cerdanya	203	3	-	206	-2,87%	50,00%	-	-2,37%
Conca de Barberà	326	1	1	328	9,76%	-50,00%	0,00%	9,33%
Garraf	1.055	10	-	1.065	-5,47%	42,86%	-100,00%	-5,25%
Garrigues	226	1	1	228	-7,00%	-66,67%	0,00%	-7,69%
Garrotxa	1.082	9	2	1.093	-6,88%	125,00%	-	-6,26%
Gironès	3.121	19	1	3.141	-16,46%	5,56%	-50,00%	-16,37%
Maresme	3.594	28	2	3.624	-4,82%	55,56%	-33,33%	-4,56%
Moianès	198	-	-	198	0,51%	-	-	0,51%
Montsià	682	7	1	690	3,02%	40,00%	-	3,45%
Noguera	395	1	2	398	-5,73%	0,00%	100,00%	-5,46%
Osona	2.447	8	3	2.458	1,24%	-42,86%	-	1,11%
Pallars Jussà	88	2	-	90	-29,60%	100,00%	-	-28,57%
Pallars Sobirà	69	1	-	70	25,45%	-	-	27,27%
Pla d'Urgell	691	4	1	696	0,44%	-50,00%	0,00%	-0,14%
Pla de l'Estany	477	2	-	479	-12,15%	0,00%	-100,00%	-12,27%
Priorat	64	-	-	64	-16,88%	-	-	-16,88%
Ribera d'Ebre	154	1	1	156	35,09%	-	-	36,84%
Ripollès	307	2	1	310	-4,06%	-33,33%	0,00%	-4,32%
Segarra	397	2	2	401	-1,49%	0,00%	-	-0,99%
Segrià	3.617	26	8	3.651	-11,82%	13,04%	60,00%	-11,60%
Selva	2.498	20	-	2.518	-3,40%	-9,09%	-100,00%	-3,52%
Solsonès	147	-	1	148	-9,26%	-100,00%	-	-9,76%
Tarragonès	3.644	20	2	3.666	-17,41%	42,86%	-60,00%	-17,26%
Terra Alta	104	1	1	106	25,30%	0,00%	-	26,19%
Urgell	590	14	-	604	-0,67%	600,00%	-100,00%	0,83%
Vallès Occidental	11.342	59	9	11.410	-10,03%	-1,67%	80,00%	-9,95%
Vallès Oriental	5.357	35	5	5.397	3,58%	-2,78%	66,67%	3,57%
Total	95.741	564	74	96.379	-6,47%	7,63%	5,71%	-6,39%

Accidents en jornada de treball amb baixa per sector d'activitat i comarca										
	Nombre d'accidents any 2023					% Variació sobre l'any anterior				
	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	Total	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	Total
Alt Camp	23	309	56	398	786	21,05%	10,36%	9,80%	-26,43%	-11,78%
Alt Empordà	73	273	270	917	1.533	-5,19%	-2,85%	-12,62%	-17,68%	-13,92%
Alt Penedès	68	566	154	754	1.542	11,48%	8,85%	25,20%	-31,89%	-14,85%
Alt Urgell	16	36	44	88	184	-11,11%	16,13%	-6,38%	-54,17%	-36,11%
Alta Ribagorça	0	0	7	22	29	-100,00%	-100,00%	0,00%	-4,35%	-21,62%
Anoia	16	564	169	988	1.737	-33,33%	8,88%	-7,14%	27,16%	15,72%
Aran	2	9	28	116	155	100,00%	28,57%	55,56%	-36,26%	-25,48%
Bages	37	1.046	285	1.428	2.796	-15,91%	11,04%	-12,04%	-30,03%	-16,56%
Baix Camp	83	410	350	1.365	2.208	38,33%	12,33%	0,57%	-31,30%	-20,00%
Baix Ebre	129	162	215	646	1.152	9,32%	1,89%	6,97%	8,57%	7,36%
Baix Empordà	33	230	468	946	1.677	-49,23%	-2,13%	17,00%	0,32%	2,07%
Baix Llobregat	42	2.215	1.487	6.544	10.288	7,69%	7,00%	1,36%	4,07%	4,30%
Baix Penedès	9	180	164	534	887	-25,00%	16,88%	-2,38%	3,49%	4,35%
Barcelonès	31	2.266	2.788	22.579	27.664	-8,82%	-6,36%	0,87%	-8,18%	-7,20%
Berguedà	30	162	94	260	546	-3,23%	5,19%	23,68%	-1,52%	4,00%
Cerdanya	9	23	66	108	206	0,00%	15,00%	-2,94%	-5,26%	-2,37%
Conca de Barberà	11	159	44	114	328	-21,43%	6,00%	41,94%	8,57%	9,33%
Garraf	13	229	182	641	1.065	0,00%	-0,43%	-12,50%	-4,75%	-5,25%
Garrigues	26	112	23	67	228	-7,14%	2,75%	-43,90%	-2,90%	-7,69%
Garrotxa	26	616	108	343	1.093	23,81%	1,48%	-5,26%	-19,10%	-6,26%
Gironès	57	541	479	2.064	3.141	42,50%	-13,02%	-2,44%	-20,71%	-16,37%
Maresme	54	629	579	2.362	3.624	0,00%	6,43%	5,46%	-9,26%	-4,56%
Moianès	5	112	23	58	198	0,00%	-15,15%	35,29%	34,88%	0,51%
Montsià	97	179	84	330	690	-14,16%	5,92%	7,69%	7,49%	3,45%
Noguera	67	91	80	160	398	-14,10%	-12,50%	21,21%	-7,51%	-5,46%
Osona	81	1.016	255	1.106	2.458	-17,35%	-1,17%	0,79%	5,13%	1,11%
Pallars Jussà	16	10	21	43	90	-56,76%	0,00%	-22,22%	-17,31%	-28,57%
Pallars Sobirà	10	5	11	44	70	150,00%	400,00%	37,50%	4,76%	27,27%
Pla d'Urgell	78	288	70	260	696	239,13%	9,92%	-16,67%	46,89%	27,47%
Pla de l'Estany	19	243	58	159	479	-75,95%	-17,06%	-36,26%	-32,05%	-31,28%
Priorat	22	15	4	23	64	-18,52%	-25,00%	-50,00%	4,55%	-16,88%
Ribera d'Ebre	18	31	28	79	156	50,00%	-3,13%	64,71%	49,06%	36,84%
Ripollès	13	148	29	120	310	85,71%	-10,30%	-12,12%	0,84%	-4,32%
Segarra	25	259	25	92	401	31,58%	4,86%	-10,71%	-17,12%	-0,99%
Segrià	346	491	575	2.239	3.651	6,13%	9,35%	-1,20%	-19,26%	-11,60%
Selva	123	950	282	1.163	2.518	9,82%	-5,57%	-17,78%	1,22%	-3,52%
Solsonès	15	46	30	57	148	0,00%	-19,30%	-14,29%	0,00%	-9,76%
Tarragonès	30	414	453	2.769	3.666	25,00%	-4,17%	0,44%	-21,42%	-17,26%
Terra Alta	14	39	18	35	106	55,56%	18,18%	63,64%	12,90%	26,19%
Urgell	52	202	61	289	604	36,84%	-6,05%	-17,57%	6,25%	0,83%
Vallès Occidental	29	3.274	1.738	6.369	11.410	-14,71%	0,31%	9,93%	-18,26%	-9,95%
Vallès Oriental	38	1.792	734	2.833	5.397	26,67%	11,03%	-0,14%	0,04%	3,57%
Total	1.886	20.342	12.639	61.512	96.379	0,43%	1,72%	1,04%	-10,29%	-6,39%

5. Els accidents mortals

Segons dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu el nombre total de treballadors i treballadores mortes en accident laboral l'any 2023 va ser de 120, comptant-los segons el criteri harmonitzat d'Eurostat i l'OIT que estableix que les dades s'han de considerar com a provisionals durant els dotze mesos següents al comunicat d'accident, fins quan es rebi el corresponent comunicat d'alta o defunció emès per la mútua. La finalitat d'aquest criteri és actualitzar les dades estadístiques dels accidents mortals per incloure aquells accidents que, en principi no s'havien comunicat com a mortals però han provocat la mort de la persona treballadora en el termini d'un any des del dia de l'accident. Per tant, aquests 120 accidents mortals s'obtenen de sumar les 74 persones mortes en jornada, més les 29 in itinere que constaven en el registre de l'Observatori en el moment d'elaborar aquest informe i les 17 morts comunicades en el termini dels 12 mesos posteriors.

De les 74 morts en jornada que consten a les dades provisionals, 30 van ser per causes no traumàtiques (infarts, vessaments cerebrals, etc.), 13 per atrapaments, aixafaments o amputacions, 10 per xoc o cop, o col·lisió contra un objecte en moviment, 9 per aixafament sobre o contra un objecte immòbil, 5 per afogament, quedar sepultat o quedar envoltat, 3 per mossegades, puntades de peu, etc. (d'animals o persones), 2 per contactes elèctrics, tèrmics o amb substàncies perilloses, i 2 per contacte amb un agent material tallant, punxant, dur, rugós.

D'aquestes 74 víctimes mortals per causa de la feina, 61 eren treballadores i treballadors assalariats (82,43%) i 13 eren autònomes (17,57%). Des de l'any 2019 totes les persones autònomes tenen reconeguda la contingència professional per accident i, per tant, s'han incorporat a les estadístiques de sinistralitat. És imprescindible protegir els treballadors i treballadores autònomes, vulnerables també davant dels accidents laborals encara que no disposin d'una normativa de prevenció de riscos laborals específica.

Hem de destacar també la **importància que tenen per la seva gravetat els accidents no traumàtics, és a dir, infarts i accidents cerebrovasculars** (angines de pit, vessaments cerebrals, etc.). Malgrat que només van representar el 0,22% del total d'accidents de treball amb baixa en jornada, van suposar 32 dels 74 accidents mortals en jornada, és a dir, el **43,24% de tots els accidents mortals**, i el 7,27% dels greus (41 de 564 accidents greus). Ha estat positiu el descens que han registrat els accidents no traumàtics durant el 2023 (8 accidents menys, fet que suposa el -20%) respecte el gran increment que es va donar l'any anterior (+66,67%), arribant als 40 accidents d'aquest tipus.

Cal incidir, doncs, en la relació que hi ha entre aquest tipus d'accidents i els riscos psicosocials i els derivats d'una deficient organització del treball, que són precisament els que menys s'avaluen a les empreses. La precarietat laboral, la combinació d'altas exigències i escàs control, la sobrecàrrega de treball, la violència física o l'assetjament psicològic són factors de risc que estan associats a una pitjor salut mental. En un context com l'actual, en què els processos de digitalització, la gestió algorítmica de l'organització del treball o l'economia de plataformes estan a l'ordre del dia, aquests riscos seran cada vegada més freqüents. Prevenir els accidents laborals també implica, doncs, actuar i establir mesures preventives per a tots els accidents, incloent-hi els accidents mortals ocasionats per infarts i ictus, que normalment són exclosos de les accions preventives i que suposen la primera causa de mort durant la jornada laboral.

La salut mental s'ha d'integrar als plans de prevenció de les empreses i a la gestió preventiva, així com promoure polítiques públiques per promoure i fomentar la salut mental de tota la població. L'Organització Mundial de la Salut (OMS) i l'Organització Internacional del

Treball (OIT) han fet un toc d'atenció instant els governs i les empreses a abordar aquest problema i a establir mesures per preservar la salut mental a l'entorn laboral. A més, l'OMS disposa també d'unes directrius sobre salut mental en el treball que recomanen mesures organitzatives i preventives sobre els factors estressants i els riscos per a la salut mental, així com formació als directius per poder prevenir entorns laborals tòxics i donar resposta als treballadors que ho necessitin. Aquestes directrius recomanen també millorar l'atenció de les necessitats dels treballadors i les treballadores amb problemes de salut mental i proposen actuacions per facilitar la reincorporació a la feina, així com fomentar la incorporació i reinserció dels qui tinguin problemes més greus de salut mental. Tanmateix, les directrius inclouen també actuacions específiques dirigides a les treballadores i treballadors sanitaris, humanitaris i d'emergències.

També hem de destacar la importància que té la mobilitat i els aspectes relacionats amb el trànsit i la seguretat viària amb els accidents laborals, però sobretot amb els mortals. Si sumem els accidents relacionats amb el trànsit durant la jornada, és a dir, els anomenats accidents en missió —els que es produeixen dins de la jornada de treball— amb els accidents in itinere —els que es produeixen durant el trajecte d'anada o de tornada a la feina—, veiem que **l'any passat gairebé 38 de cada 100 accidents laborals mortals van estar relacionats amb la mobilitat (37,86%)**. En aquest mateix quadre podem comprovar que els accidents mortals relacionats amb la mobilitat han passat de 28 a 39, fet que suposa un increment del 39,29% durant l'any 2023.

Percentatge de la mortalitat d'accidents de treball relacionada amb mobilitat (2020-2023)								
	2020		2021		2022		2023	
Total AT mortals (itinere+jornada)	100	100,00%	85	100,00%	92	100,00%	103	100,00%
Total AT mortals en jornada	79	79,00%	69	81,18%	70	76,09%	74	71,84%
AT mortals in itinere	21	21,00%	16	18,82%	22	23,91%	29	28,16%
AT mortals en jornada relacionats amb trànsit	10	10,00%	7	8,24%	6	6,52%	10	9,71%
AT mortals relacionats amb mobilitat	31	31,00%	23	27,06%	28	30,43%	39	37,86%

L'elevat nombre d'accidents laborals relacionats amb el trànsit i la mobilitat, i la gravetat d'aquest tipus d'accidents deixen en evidència la necessitat que les empreses desenvolupin plans de mobilitat integrats en els plans de prevenció de riscos laborals i en la gestió preventiva de l'empresa. Cal també que els poders públics i les administracions es comprometin en la implantació d'unes polítiques públiques de mobilitat segures i sostenibles, que fomentin el transport públic per sobre del privat i que garanteixin el bon estat de les vies i facilitin l'accés als polígons.

Tot seguit us adjuntem les taules que recullen la distribució dels accidents mortals per sectors i per províncies, on podeu comparar les diferents variacions.

Accidents de treball mortals per sectors			
	2022	2023	% variació
Agricultura	2	6	200,00%
Indústria	8	19	137,50%
Construcció	20	11	-45,00%
Serveis	40	38	-5,00%
Total	70	74	5,71%

Accidents treball mortals en jornada per província

	2022	2023	% variació
Barcelona	40	44	10,00%
Girona	8	6	-25,00%
Lleida	12	15	25,00%
Tarragona	10	9	-10,00%
Total	70	74	5,71%

Els subsectors on s'han registrat més accidents mortals són els següents: Transport terrestre i per canonades (amb 16 accidents mortals), Agricultura, ramaderia i caça (5), Construcció d'immobles (5), Activitats especialitzades de construcció (5), Comerç a l'engròs, excepte vehicles de motor (4), Minería (3), Reparació i instal·lació de maquinària (3) i Activitats administratives d'oficina (3). Només aquests vuit subsectors agrupen, entre tots, 44 accidents mortals, que equivalen a més de la meitat (59,46%) de tots els accidents mortals en jornada a Catalunya durant l'any 2023.

A la taula que us adjuntem a continuació recollim tots els subsectors d'activitat econòmica on s'han registrat els 74 accidents mortals en jornada, junt amb els seus corresponents índexs d'incidència mortals per cada 100.000 persones ocupades.

Destaca, i amb molta diferència, l'elevat índex d'incidència del subsector de Minerals no metàl·lics ni energètics, amb un Índex d'incidència mortal de 118,3, que s'explica per l'accident múltiple amb tres treballadors morts a la mina de Súria aquest any.

També criden l'atenció els 16 accidents mortals en jornada del sector Transports. No podem desglossar-los per tipus d'accident, però sabem que una bona part d'aquests accidents han estat per infarts i ictus. El sector del transport està exposat a una sèrie de factors de risc que poden contribuir a l'augment dels accidents de treball no traumàtics. Aquests factors estan relacionats amb les exigències i condicions de treball en el sector, i també amb determinats hàbits i estils de vida associats a la feina: jornades molt prolongades, treball per torns i nocturn, càrregues de treball, estrès crònic, aïllament social, sedentarisme, alimentació inadequada, addiccions, etc.

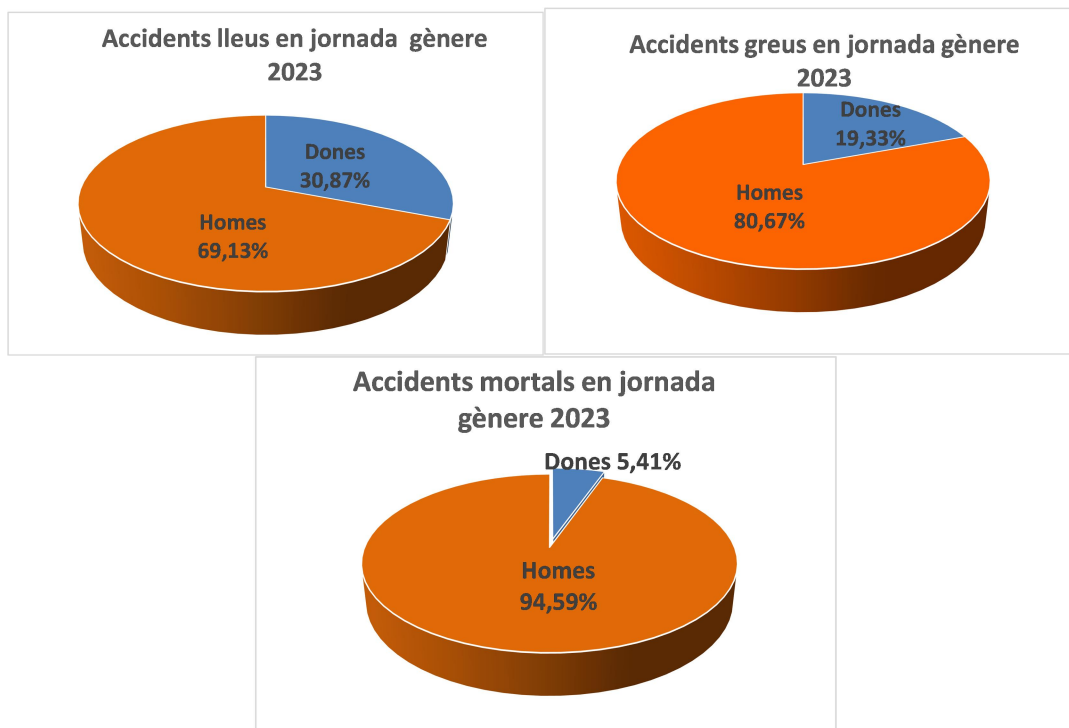
Accidents mortals en jornada per subsector (CAAE) i índex incid.		
	AT mortals en j li mortals 2023	
01 Agricultura, ramaderia i caça	5	10,36
03 Pesca i aqüicultura	1	48,04
08 Minerals no metàl·lics ni energètics	3	118,3
10 Indústries de productes alimentaris	2	2,42
15 Indústria del cuir i del calçat	1	27,98
22 Cautxú i plàstic	1	4,03
23 Productes minerals no metàl·lics ncaa	2	17,35
25 Productes metàl·lics, exc. maquinària	2	3,79
28 Maquinària i equips ncaa	1	3,20
29 Vehicles de motor, remolcs i semiremolcs	1	3,03
33 Reparació i instal·lació de maquinària	3	13,51
36 Aigua	1	14,22
38 Tractament de residus	2	9,6
41 Construcció d'inmobles	5	6,25
42 Construcció d'obres d'enginyeria civil	1	10,53
43 Activitats especialitzades de construcció	5	3,68
45 Venda i reparació de vehicles de motor	2	3,71
46 Comerç engròs, exc. Vehicles motor	4	1,81
47 Comerç detall, exc. Vehicles motor	1	0,29
49 Transport terrestre i per canonades	16	14,33
52 Enmagatzematge i afins al transport	1	1,92
53 Activitats postals i de correus	1	5,52
73 Publicitat i estudis de mercat	1	3,17
80 Activitats de seguretat i investigació	1	4,07
81 Serveis a edificis i jardineria	2	1,74
82 Activitats administratives d'oficina	3	3,57
84 Adm. Pública, Defensa i SS obligatòria	1	0,46
85 Educació	2	1,01
87 Serveis socials amb allotjament	1	1,84
92 Jocs d'atzar i apostes	1	19,32
93 Activitats esportives i d'entreteniment	1	1,94
Total	74	2,02

6. Les diferències per gènere

Dels 96.379 **accidents amb baixa en jornada** laboral, 66.712 (69,22%) els han patit els homes i 29.667 les dones (30,78%). En funció de la gravetat de l'accident també veiem diferències significatives, ja que mentre que les dones han tingut el 30,87% dels accidents lleus, aquest percentatge baixa fins al 19,33% en el cas dels greus i representa només el 5,41% en el cas dels accidents mortals que s'han produït durant la jornada. Els motius d'aquest comportament són diversos, com una menor taxa d'ocupació i que les dones ocupen tradicionalment els sectors i les ocupacions que comporten menys risc d'accident i accidents menys greus, mentre que els homes estan en sectors amb un nivell de sinistralitat més alt i més incidència dels accidents greus i mortals (construcció, transports, mines i indústries extractives, indústria, gestió de residus, etc.).

Una altra conclusió que podem treure atenint-nos a les dades és que la disminució de la sinistralitat en comparació amb l'any anterior ha afectat més les dones que els homes pel que fa al nombre total d'accidents (-15,76%) i als accidents lleus (-15,86%), mentre que els homes han estat molt menys afavorits per aquestes baixades (-1,51% i -1,56%, respectivament). Tant els accidents greus com els mortals s'han incrementat aquest any, però mentre que els greus han augmentat més entre les dones (22,47%) que els homes (4,60%), l'increment dels mortals ha repercutit totalment sobre els homes (6,06%).

Accidents en jornada de treball amb baixa per gènere									
	2022			2023			Variació %		
	Home	Dona	TOTAL	Home	Dona	TOTAL	Home	Dona	TOTAL
Lleus	67.234	35.125	102.359	66.187	29.554	95.741	-1,56%	-15,86%	-6,47%
Greus	435	89	524	455	109	564	4,60%	22,47%	7,63%
Mortals	66	4	70	70	4	74	6,06%	0,00%	5,71%
Total	67.735	35.218	102.953	66.712	29.667	96.379	-1,51%	-15,76%	-6,39%

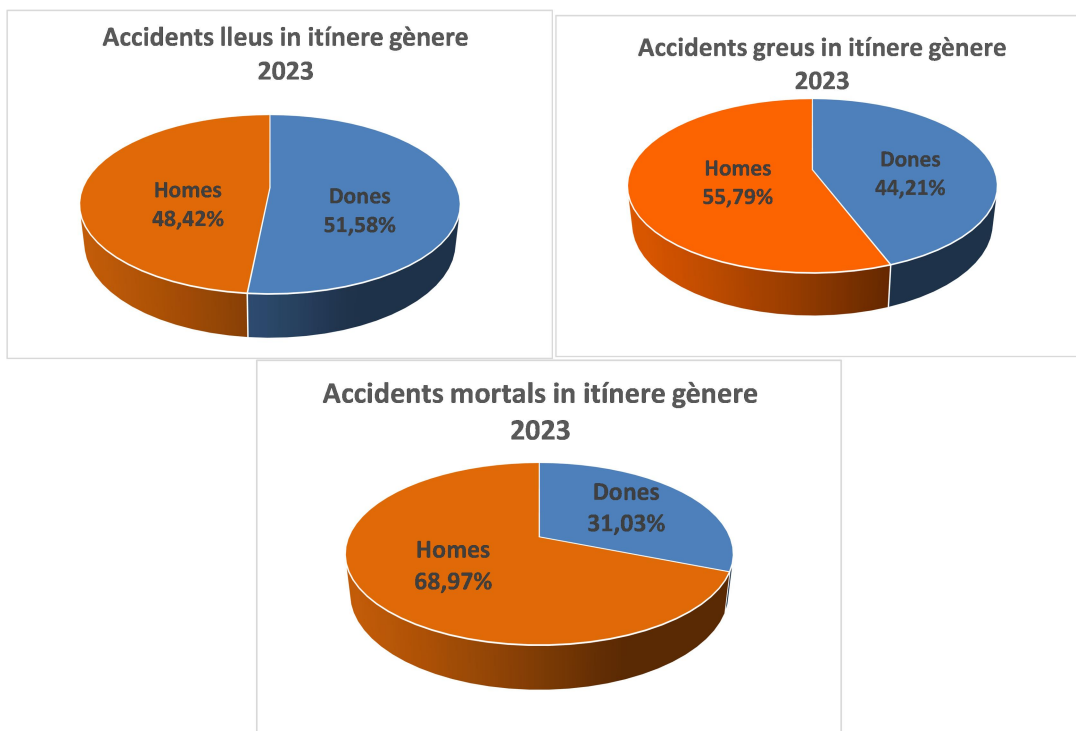

Les diferències entre homes i dones pel que fa a l'exposició al risc d'accidents i als sectors que s'incorporen no vol dir que les treballadores no pateixin danys o no estiguin exposades a riscos, sinó que hi ha una exposició diferent, com ho demostra el fet que elles tinguin més **accidents in itinere** que els homes, malgrat que les correspon un menor percentatge d'ocupació. El 51,47% de tots els accidents in itinere recau sobre les dones, mentre que els homes acumulen el 48,53%. Com veurem més endavant, passa el mateix en el cas de les malalties professionals, amb més incidència sobre les dones (64,23%). Els motius pels quals les dones tenen més accidents in itinere que els homes són diversos, però és molt possible que la major precarietat i una presència del treball a temps parcial, més freqüent entre les dones, obligui en molts casos a tenir més d'una feina i/o a augmentar el nombre de desplaçaments. La doble presència i la realització de tasques de cura de la família també pot facilitar els desplaçaments i l'exposició a aquests riscos.

Però atenent a la gravetat de l'accident in itinere, igual que passava amb els accidents en jornada, veiem que són els homes els que pateixen més els accidents més greus. Mentre que els accidents lleus afecten més a les dones (51,58%) que als homes (48,42%), són els homes els que pateixen la majoria dels accidents greus (55,79%) i dels mortals (68,97%). Aquesta diferència està molt relacionada amb el mitjà de transport utilitzat en el desplaçament. Mentre que els homes fan servir més el cotxe i vehicles particulars, les dones es desplacen més en transport públic.

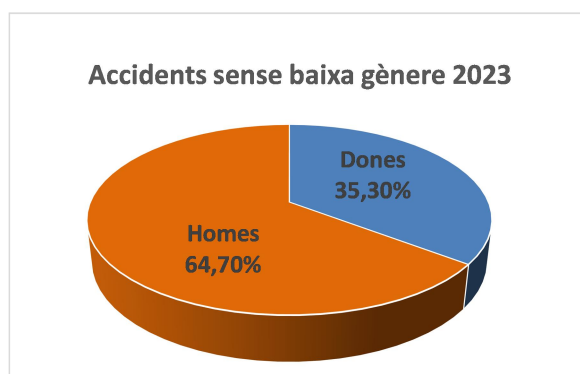
Pel que fa a les variacions respecte de l'any anterior, veiem que l'increment dels accidents in itinere no s'ha distribuït igual per gèneres, registrant un increment força més pronunciat entre les dones treballadores (7,72%) que entre els homes (2,21%). Si considerem la gravetat, aquesta variació és molt més pronunciada: mentre que els homes han vist una petita reducció dels greus (-1,85%), les dones n'han patit un increment molt considerable (27,27%). Aquesta diferència és encara molt més pronunciada en el cas dels accidents mortals in itinere: mentre que s'han triplicat entre les dones passant de 3 a 9 (200%), l'increment que han tingut els homes ha estat del 5,26%.

Accidents in itinere per gènere									
	2022			2023			Variació %		
	Home	Dona	TOTAL	Home	Dona	TOTAL	Home	Dona	TOTAL
Lleus	9.077	9.194	18.271	9.281	9.885	19.166	2,25%	7,52%	4,90%
Greus	108	66	174	106	84	190	-1,85%	27,27%	9,20%
Mortals	19	3	22	20	9	29	5,26%	200,00%	31,82%
Total	9.204	9.263	18.467	9.407	9.978	19.385	2,21%	7,72%	4,97%

La distribució dels **accidents sense baixa** per sexes és molt semblant a la distribució dels accidents lleus. Aproximadament, dos de cada tres accidents sense baixa corresponen a homes (64,70%), mentre que un de cada tres correspon a les dones (35,30%). En el cas dels accidents sense baixa també podem veure com l'increment ha repercutit de forma desigual per gènere: mentre que els homes han tingut menys accidents que l'any anterior (-0,98%), les dones han tingut un increment del 4,73%.

Accidents sense baixa per gènere									
2022			2023			Variació %			
Home	Dona	TOTAL	Home	Dona	TOTAL	Home	Dona	TOTAL	
60.442	31.174	91.616	59.852	32.648	92.500	-0,98%	4,73%	0,96%	

L'anàlisi d'aquestes dades posa de manifest l'existència d'una "bretxa de gènere" també pel que fa referència als accidents laborals que, en aquest cas, ha exclòs les dones dels sectors i ocupacions tradicionals i amb més perillositat, i, en canvi n'ha fomentat l'ocupació en altres sectors (serveis, ensenyament, sanitat, administració, etc.) amb menys exposició als riscos tradicionals i més als riscos psicosocials. Aquesta situació s'està trencant, i cada vegada les

dones estan més exposades també als accidents ja sigui per la seva major presència en aquests sectors més tradicionals i perillosos, o per la major precarietat a què estan exposades.

Cal dotar de perspectiva de gènere el nostre sistema preventiu, ja que homes i dones mostren trets i realitats diferenciades dins del mercat laboral que afecten la seva exposició als riscos i a les condicions de vida i de treball a què estan subjectes. Per aquest motiu, des de la UGT reclamem que la seguretat i la salut laboral incorporin la perspectiva de gènere en les avaluacions de riscos, les anàlisis estadístiques i de resultats, o en les mesures preventives a aplicar.

7. Les diferències per tipus de contracte

Els efectes de la reforma laboral de 2021 sobre la precarietat i la creació d'ocupació són evidents. L'any 2023 es va tancar amb 3.709.808 persones ocupades cotitzants a la Seguretat Social, 250.431 persones més que el desembre de 2019, abans de l'esclat de la Covid-19 i de la reforma laboral pactada el desembre de 2021 pel govern de l'Estat espanyol i les organitzacions sindicals i empresarials més representatives. En el mes de desembre de 2023, el 81,83% de les persones cotitzants a la Seguretat Social tenen un contracte indefinit, mentre que en el mateix mes de 2019, aquest percentatge arriba només al 68,30% dels cotitzants.

Així mateix, el 44,64% del total de la contractació del 2023 va ser indefinida, davant el 13,36% de contractes indefinits acumulats del 2019. La contractació temporal ha caigut 31,28 punts percentuals.

Aquestes dades es corresponen amb els resultats obtinguts de l'anàlisi de les dades dels accidents de treball en jornada amb baixa en funció del tipus de contracte. Com era de preveure, la reducció de la contractació temporal ha provocat una **disminució molt important del total d'accidents en jornada amb baixa dels treballadors i treballadores temporals (-46,16%)**. Desglossant per gravetat tenim també descensos igual de considerables, amb els lleus (-46,19%), els greus (-29,89%) i sobretot en els mortals (-83,33%).

Però, tal i com ja dèiem a l'informe de l'any passat, grinyola molt **l'increment dels accidents que afecta el col·lectiu dels treballadors i treballadores indefinits**, que ha repercutit sobre totes les modalitats; tant en els lleus (7,06%), com en els greus (15,77%) i sobretot els mortals (23,40%). Malgrat que els increments que han suportat les treballadores i treballadors indefinits són inferiors als que van tenir l'any passat, pensem que és una situació molt preocupant que requereix d'una anàlisi més acurada. La conversió de contractes temporals en indefinits s'ha d'acompanyar de polítiques preventives adients, així com de la formació i la capacitat necessària si implica un canvi de funcions o l'exposició a nous riscos. Combatre la precarietat no pot suposar ser més permissius i relaxar el compliment de la normativa.

Per últim, volem remarcar la necessitat de millorar la qualitat de les dades disponibles, ja que segons la informació que consta a l'Observatori del Treball i Model Productiu, en un percentatge considerable dels comunicats d'accidents de treball no s'especifica el tipus de contracte, fet que distorsiona molt el coneixement de la realitat. En concret, el tipus de contracte no figura en el 4,96% dels comunicats d'accident lleu, el 20,21% dels greus i el 17,57% dels mortals. També trobem a faltar disposar d'índexs d'incidència en funció del tipus de contracte per poder valorar de forma correcta els efectes de la reforma laboral sobre la sinistralitat.

Accidents en jornada amb baixa per tipus de contracte i gravetat				
		2022	2023	% variació
Lleus	Temporal	24.967	13.434	-46,19%
	Indefinit	72.449	77.562	7,06%
	Sense especifica	4.943	4.745	-4,01%
	Total lleus	102.359	95.741	-6,47%
Greus	Temporal	87	61	-29,89%
	Indefinit	336	389	15,77%
	Sense especifica	101	114	12,87%
	Total greus	524	564	7,63%
Mortals	Temporal	18	3	-83,33%
	Indefinit	47	58	23,40%
	Sense especifica	5	13	160,00%
	Total mortals	70	74	5,71%
Total	Temporal	25.072	13.498	-46,16%
	Indefinit	72.832	78.009	7,11%
	Sense especifica	5.049	4.872	-3,51%
	Total	102.953	96.379	-6,39%

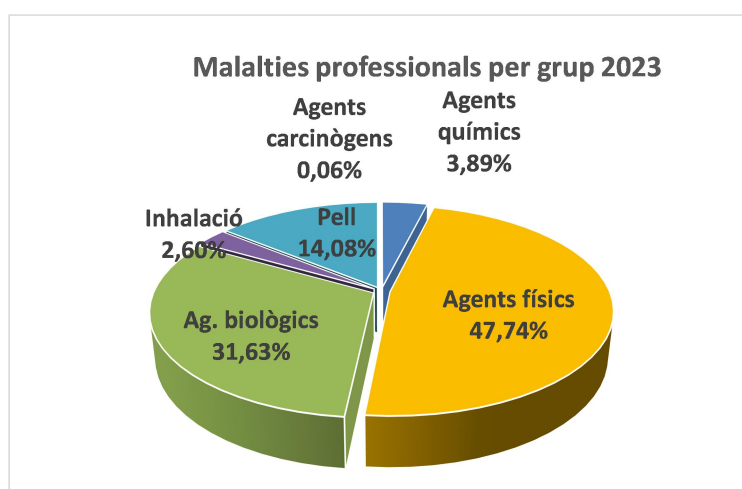
8. Les malalties professionals i les patologies no traumàtiques

El nombre de notificacions de malalties professionals comunicades el 2023 a Catalunya, segons les dades registrades mitjançant el sistema CEPROSS, ha estat de 3.190, 1.144 més que l'any anterior, fet que equival a un increment del 55,91%. Malgrat que aquest increment ens pugui semblar molt considerable, hem de recordar que no hem recuperat encara el nivell anterior a la pandèmia, quan l'any 2019 l'SGAM va arribar a diagnosticar 3.363 malalties professionals. Hem d'aclarir que aquesta dada és una mica superior a la que consta a l'Informe anual de 2023 del CEPROSS (que és de 3.178) i ens l'ha proporcionat el Departament d'Empresa i Treball de la Generalitat de Catalunya.

En funció del grup de malaltia hem de destacar la gran incidència de les malalties professionals incloses dins el Grup 2, malalties provocades per agents físics, que amb 1.523 comunicats representen el 47,74% dels casos. En aquest grup s'hi inclouen les patologies relacionades amb els trastorns musculoesquelètics.

Malalties professionals per grup i gènere	2022			2023			Variació %		
	Home	Dona	TOTAL	Home	Dona	TOTAL	Home	Dona	TOTAL
1- Agents químics	59	51	110	62	62	124	5,08%	21,57%	12,73%
2- Agents físics	771	743	1.514	718	805	1523	-6,87%	8,34%	0,59%
3- Agents biològics	7	45	52	156	853	1009	2128,57%	1795,56%	1840,38%
4- Inhalació de substàncies i agents ncaa	31	11	42	73	10	83	135,48%	-9,09%	97,62%
5- MP de la pell per substàncies i agents ncaa	86	239	325	130	319	449	51,16%	33,47%	38,15%
6- Agents carcinògens	2	1	3	2	0	2	0,00%	100,00%	-33,33%
Total	956	1.090	2.046	1.141	2.049	3.190	19,35%	87,98%	55,91%

Hem de destacar el brutal increment que han tingut aquest any les malalties ocasionades per agents biològics, amb 1.009 notificacions, que en comparació amb les 52 detectades l'any 2022, ha suposat un increment del 1.840% a causa de diferents brots de sarna que han afectat principalment al sector sanitari. La declaració ha estat superior entre dones (853) que entre homes (156) per la gran quantitat de dones presents en aquest sector. Tanmateix, en el Grup 5, de malalties professionals de la pell, es van declarar 319 malalties entre dones i 130 entre homes.

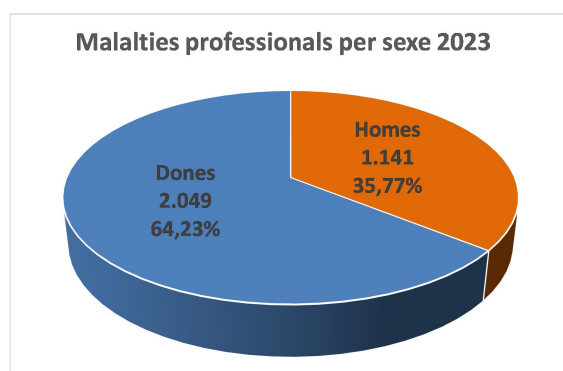

D'altra banda, hem de continuar denunciant l'evident infradeclaració de malalties causades per agents cancerígens. Durant el 2023 se'n van declarar només 2 casos a tot Catalunya (1 menys que el 2022), equivalent al 0,06% de totes les malalties professionals declarades. Això contrasta amb les estimacions de l'Organització Internacional de Treball (OIT) i de la Organització Mundial de la Salut (OMS), que xifren en unes 9.500 les morts anuals per càncer relacionades amb el treball a Espanya. El mateix Ministeri de Sanitat va estimar, en un informe sobre els càncers atribuïbles al treball publicat el 2020, que el cost dels càncers laborals pel sistema públic de salut és de més de 155 milions d'euros anuals.

Des de la UGT de Catalunya considerem que l'increment de les malalties professionals que s'ha produït és insuficient i tornem a insistir a denunciar els efectes negatius de la infradeclaració de les contingències professionals. És imprescindible fomentar la detecció i declaració de malalties professionals per activar-ne la prevenció i repercutir-ne els costos de forma correcta a qui correspongui. Si una malaltia professional no es declara, no s'investiga i, per tant, no es detecten les causes que l'han provocada i no s'apliquen les mesures preventives necessàries per tallar aquest cercle viciós. Tot això no només afecta la persona malalta, sinó també els seus companys i companyes que treballen en les mateixes condicions. També és evident que, mentre no millorem els circuits de detecció, els seus costos seguiran repercutint en el sistema públic de salut, o sigui en tota la ciutadania, i no sobre les mútues col·laboradores de la Seguretat Social.

Per províncies, podem veure que la declaració de casos ha augmentat en totes elles; on més han crescut ha estat a Tarragona (254,36%) i a Girona (100%).

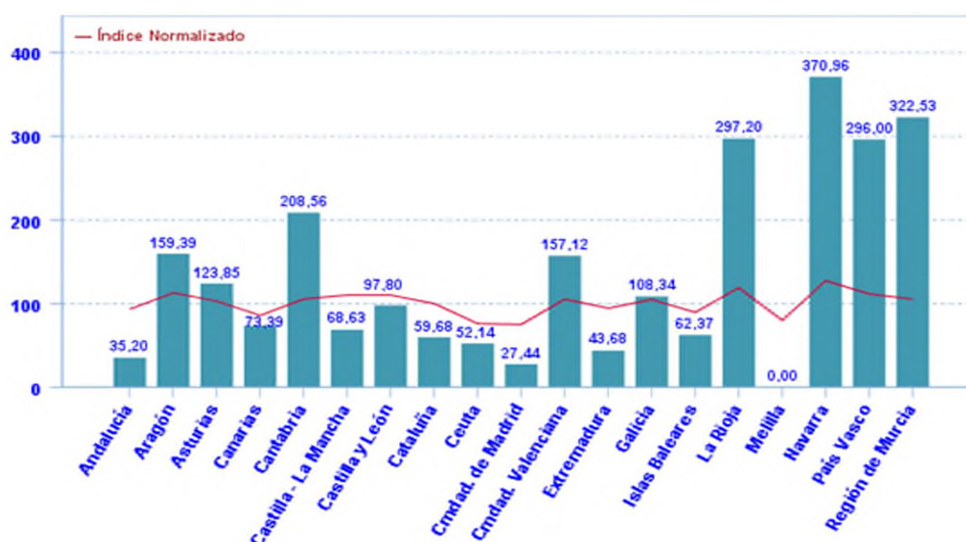
Malalties professionals per província i sexe									
	2022			2023			Variació %		
	Home	Dona	TOTAL	Home	Dona	TOTAL	Home	Dona	TOTAL
Barcelona	738	839	1.577	768	1.294	2.062	4,07%	54,23%	30,75%
Girona	53	59	112	90	134	224	69,81%	127,12%	100,00%
Lleida	85	77	162	103	110	213	21,18%	42,86%	31,48%
Tarragona	80	115	195	180	511	691	125,00%	344,35%	254,36%
Total	956	1.090	2.046	1.141	2.049	3.190	19,35%	87,98%	55,91%

L'índex d'incidència de malaltia professional a Catalunya el 2023 va ser de 59,68 per cada 100.000 persones ocupades, per sota de l'índex nacional normalitzat ([Informe anual 2023 CEPROSS, PANOTRATSS](#)) en funció de la seva estructura productiva (99,85). Aquesta dada, que

en principi admet una lectura positiva està per sota de la mitjana estatal i, a més, ha baixat respecte de l'any passat, ens dona també una pista sobre la greu infradeclaració de malalties que tenim a Catalunya, ja que estem molt lluny de l'activitat de declaració que estan fent altres comunitats (370,96 a Navarra, 322,53 a Múrcia, 297,20 a La Rioja i 296,00 al País Basc).

Figura 4.- Índice de enfermedad profesional en relación con el índice normalizado según Comunidad Autónoma

Per acabar, hauríem d'incloure en les malalties professionals les patologies no traumàtiques a causa de la feina, com ara les malalties que no recull el llistat de malalties professionals que el treballador o la treballadora contregui amb motiu de la realització del seu treball, així com les malalties o defectes patits amb anterioritat pel treballador o treballadora que s'agreugin a conseqüència de la lesió provocada per l'accident.

Les patologies no traumàtiques (PANOTRATSS) comunicades a Catalunya han estat 415, 139 menys que l'any 2022, xifra que representa un descens del -25,09%. D'aquestes, 293 van ser amb baixa i 122 van ser sense baixa.

Els trastorns i les malalties mentals ocasionades pels riscos psicosocials continuen sense detectar-se ni notificar-se, i es deriven cap al sistema públic de salut. A escala estatal, i com que no disposem d'aquesta dada a nivell de Catalunya, només s'han notificat 144 patologies no traumàtiques relacionades amb desordres mentals (el +8,27% més que l'any passat). Les malalties mentals només suposen el 3,81% del total de patologies no traumàtiques comunicades en tot l'Estat.

Per aquests motius, des de la UGT de Catalunya proposem que s'actualitzi el Quadre de malalties professionals i es millori el sistema de notificació i de registre, de tal manera que permeti l'aflorament de totes les malalties professionals ocultes, així com la inclusió de les patologies relacionades amb els riscos psicosocials a la normativa. Tanmateix, en aquesta revisió s'hauria de tenir en compte la perspectiva de gènere, perquè aquesta normativa està molt masculinitzada i cal que reconegui les patologies laborals que pateixen les dones i, en especial, les relacionades amb els riscos psicosocials d'origen laboral. Hi ha un gran nombre de dones que es dediquen a feines d'atenció i cura de persones i que pateixen *burnout*, ansietat o

depressió, per tant, aquestes patologies s'han de reconèixer com a contingències professionals.

Recordem que aquesta elevada infradeclaració suposa una elevadíssima despesa no tan sols per a tots els treballadors i les treballadores que la pateixen, sinó també per al sistema públic de salut, al qual es deriven unes despeses que haurien de costejar les mútues col·laboradores de la Seguretat Social.

Conclusions

Els accidents laborals amb baixa en jornada durant el període 2013-2023 han augmentat el 32,50%, fet que posa de manifest una preocupant tendència a l'alça durant els darrers onze anys. Durant aquest temps el nombre d'accidents totals amb baixa no han deixat de créixer any rere any excepte l'any 2020, en què es va registrar un important descens (-24,54%) per la disminució de l'activitat laboral a causa de la pandèmia, i aquest darrer any 2023 amb un lleu descens (-6,35%), en part degut al menor nombre de casos de COVID-19 reconeguts com a accident laboral.

1. **Aquesta tendència ascendent es confirma també en el comportament tots els accidents amb baixa, accidents mortals i en els accidents in itinere durant els darrers onze anys.** Els accidents **mortals** han passat de 50 l'any 2013 a 74 l'any passat, la qual cosa representa un augment del **48%** durant aquest període. **Els in itinere han augmentat el 38,58%**, fet que suposa que l'any passat es van registrar 5.398 accidents més que l'any 2013.
2. **L'any passat (2023) es van produir un total de 208.264 accidents de treball a Catalunya, una disminució del -2,24% respecte del 2022. Després de la baixada de l'any 2020, els accidents de treball es tornen a situar en nivells pre-pandèmia.**
3. **Desglossant el total d'accidents laborals (208.264), veiem que 96.379 van ser amb baixa en jornada (4,97% respecte de l'any 2022), 92.500 sense baixa (0,96%) i 19.385 in itinere (4,97%).**
4. Dins dels **accidents amb baixa en jornada (96.379)** i segons la gravetat, s'han produït **més accidents greus (7,63%) i mortals (5,71%), mentre que els lleus han baixat (-6,47%).**
5. Els 2023 es van produir 103 accidents mortals: 74 en jornada i 29 in itinere. A aquesta xifra hi hem d'afegir 17 morts més, que corresponen a defuncions que s'han produït entre la data de comunicació de l'accident com a greu i el seu empitjorament i defunció. Per tant, **la data harmonitzada d'accidents mortals corresponents al 2023 és de 120 morts per accident de treball** (malgrat que en el registre de l'Observatori només hi constin els 74).
6. **El 43,24% d'aquests accidents mortals en jornada, o sigui 32 dels 74, van ser per causes no traumàtiques** com infarts, vessaments cerebrals i altres patologies cardiovasculars, que estan relacionades amb els riscos psicosocials i no amb la seguretat i les condicions ambientals dels centres de treball.
7. **Els accidents in itinere han estat 19.385, que equival a un increment del 4,97% respecte de l'any anterior, i com ja hem dit, 29 han estat mortals, 7 més que el 2022 (30,82%).** Aquestes dades posen de manifest la necessitat de promoure plans de seguretat vial a les empreses i potenciar les polítiques públiques de mobilitat per evitar aquests riscos.
8. El **sector serveis** acumula la major part dels accidents en jornada (63,82%), però és l'únic sector on **han disminuït aquest tipus d'accidents (-10,29%). A la construcció és on hi ha més probabilitat d'accidentar-se (5.609,87 accidents en jornada amb baixa per cada 100.000 persones treballadores ocupades).**
9. **El total d'accidents en jornada amb baixa disminueix a totes les províncies, sent Barcelona on menys ha baixat (-4,91%).** Per índexs d'incidència, veiem que la major probabilitat de tenir un accident en jornada correspon a Lleida (3.337,32), mentre que Barcelona és la província on la probabilitat de tenir un accident in itinere és més alta (572,41).

10. **Hi ha una elevada concentració d'accidents laborals amb baixa a Barcelona i a l'àrea metropolitana:** la província de Barcelona concentra el 71,31% dels accidents laborals en jornada amb baixa de tot Catalunya i el 81,89% dels in itinere. L'àrea metropolitana concentra el 60,58% dels accidents en jornada amb baixa.
11. Per gènere, les dades revelen que **les dones tenen menys accidents amb baixa en jornada que els homes:** acumulen el 30,78% del total. Considerant la gravetat, aquest percentatge disminueix de forma considerable: les dones acumulen el 30,87% dels lleus, però el 19,33% dels greus i només el 5,41% dels mortals.
12. **Les variacions mostren diferent repercussió segons el gènere.** Mentre que les dones s'han vist més afavorides per la disminució dels lleus en jornada (-15,86%), han estat més perjudicades per l'augment dels greus (22,47%). En el cas dels in itinere, els increments han afectat, de forma molt clara, molt més les dones que els homes.
13. **Els accidents in itinere lleus afecten una mica més les dones (51,47%)** que els homes (48,53%), però els greus i els mortals afecten principalment els homes. Les dones acumulen només el 44,21% dels in itinere greus i el 31,03% dels mortals.
14. **El 2023 el col·lectiu de treballadors temporals va tenir una reducció molt important del nombre d'accidents en jornada amb baixa (-46,16%), que es correspon amb la reducció d'aquest tipus de contractació per la reforma laboral, però van augmentar en un 7,11% els accidents del col·lectiu de persones amb contracte fix, amb un 7,06% en els lleus i del 15,77% els greus i 23,40% els mortals.**
15. L'any passat es van declarar **3.190 malalties professionals a Catalunya**, fet que suposa un **increment del 55,91%** respecte de l'any anterior. De tota manera, estem encara per sota de les 3.363 comunicades l'any 2019, abans de la pandèmia.
16. **Destaca la gran incidència dels trastorns musculoesquelètics**, ja que gairebé la meitat (47,74%) són causats per agents físics (Grup 2), on s'inclouen aquest tipus de trastorns. Aquest any hem de destacar les malalties produïdes pels **agents biològics** (31,63%) a causa dels brots d'escabiosi que s'han declarat i, a continuació, trobem les **malalties de la pell**, amb el 14,08%.
17. **L'índex d'incidència de malaltia professional a Catalunya és de 59,68 per cada 100.000 persones ocupades**, i queda per sota de l'índex nacional harmonitzat en funció de la seva estructura productiva (99,85). Aquesta dada ens indica l'elevada **infradeclaració de malalties** que tenim a la nostra comunitat autònoma. Estem molt lluny de l'activitat de detecció que estan fent altres comunitats, com ara a Navarra (370,96), Múrcia (322,53), La Rioja (297,20) o el País Basc (296,00).
18. **Les patologies no traumàtiques (PANOTRATSS) comunicades a Catalunya han estat 415, fet que representa un descens del -25,09% de les comunicades l'any 2022**, de les quals 293 són amb baixa i 122 són sense baixa.
19. **Els trastorns i les malalties mentals ocasionades pels riscos psicosocials continuen sense detectar-se ni notificar-se, i es deriven cap al sistema públic de salut.** A nivell de tot l'Estat només es van comunicar **144 patologies no traumàtiques relacionades amb desordres mentals** durant el 2023, equivalent a un increment del 8,27% respecte a l'any anterior.

Reivindicacions i propostes

Les dades exposades mostren, un any més, que les empreses continuen incomplint la normativa en matèria de prevenció de riscos laborals. És intolerable que hàgim de continuar lamentant accidents, malalties i comptabilitzant pèrdues de vides per falta de mesures preventives. El 2023 s'han produït 115.764 accidents de treball amb baixa i 120 persones han perdut la vida pel sol fet d'anar a treballar i, en la majoria dels casos, per causes fàcilment prevenibles com són les caigudes en altura, cops o atrapaments, i d'altres com les de caràcter cardiovascular, que són escassament tractades des de la prevenció de riscos laborals i que estan vinculades amb les condicions de treball i amb la baixa qualitat de la prevenció que es fa a les empreses.

També hem d'alertar dels danys a salut mental de les persones treballadores, que no compten amb l'adequat reflex en les estadístiques d'accidents de treball, però sí que en mostren indicis, ja que la primera causa de mort en accident durant la jornada de treball, des de fa temps, són els infarts i vessaments cerebrals, patologies que podrien estar relacionades amb l'exposició a riscos psicosocials d'origen laboral.

Davant d'aquesta situació, reivindiquem acabar amb la xacra de la sinistralitat laboral de manera urgent i reclamem:

1. **Més inversió en prevenció per part de les empreses.** Les empreses han de deixar de veure la prevenció de riscos laborals com un cost i començar a considerar-la com una inversió. L'evident falta de cultura preventiva en el nostre teixit empresarial està posant en risc la seguretat i salut de molts treballadors i treballadores. Amb més inversió s'evitarien baixes laborals, es milloraria el clima laboral i, sens dubte, milloraria la productivitat. Igualment, s'estalviaria el patiment de les patologies associades als riscos laborals i el que això comporta.
2. Fer públics els **l·listats d'empreses que incompleixen la normativa** de prevenció i són sancionades.
3. **Continuar abordant les reformes legislatives necessàries per acabar amb la precarietat laboral del mercat de treball.**
4. **Modificar la Llei 31/1995, de 8 de novembre, de prevenció de riscos laborals en la Mesa de Diàleg Social** per adaptar-la a les noves realitats del mercat de treball i als nous riscos, i per integrar la perspectiva de gènere a l'activitat preventiva.
5. **Reforçar la qualitat de la gestió de la prevenció a les empreses, internalitzant-la i revisant i modificant els sistemes d'acreditació i control de les entitats especialitzades**, com ara els serveis de prevenció aliens; i revertir les modificacions introduïdes en la LPRL i que han suposat la simplificació de les actuacions en prevenció de riscos laborals.
6. **Acabar amb el subregistre de malalties professionals**, començant pel càncer laboral. S'ha estimat que l'any 2023 es van produir a Catalunya 16.917 defuncions per càncer, de les quals 6.815 van ser de dones i 10.102 d'homes, però només s'han notificat 2 comunicats de malaltia professional per agents cancerígens. Per poder revertir aquesta situació és imprescindible crear un **registre nacional d'empreses amb riscos d'exposició a agents cancerígens i un registre de persones treballadores exposades**, una qüestió pendent de desenvolupament normatiu per part del Govern de l'Estat des de 1997.
7. **Reforçar el marc normatiu per a la prevenció efectiva dels riscos psicosocials, començant per incloure de forma expressa l'obligatorietat de realitzar les**

avaluacions de riscos o per incloure els trastorns mentals en el quadre de malalties professionals i continuar impulsant, a les institucions europees, l'aprovació d'una **Directiva de riscos psicosocials** que millori la salut mental i cardiovascular de les persones treballadores. **Reconeixement legal de les patologies i trastorns mentals ocasionats o agreujats per la feina**, vetllant pel bon funcionament dels **mecanismes de detecció i notificació**, i exigint a totes les empreses la realització de l'**avaluació i la gestió dels riscos psicosocials**.

8. **Cal revisar la normativa preventiva en profunditat per integrar la perspectiva de gènere i eliminar-ne les desigualtats, incorporant-la com un dels principis d'acció preventiva** establerts per la Llei de prevenció de riscos laborals i **feminitzant el quadre de malalties professionals, afegint activitats feminitzades en patologies ja incloses i incorporant patologies prevalents en activitats amb alta ocupació femenina**.
9. **Implantar la figura del delegat o delegada territorial i/o sectorial de prevenció de riscos laborals** per garantir el dret a la salut i seguretat d'aquelles empreses que, per la seva dimensió, no tenen representació sindical. Està demostrat empíricament que si hi ha representació sindical, hi ha més i millor acció preventiva a les empreses.
10. **Promoure la integració de la prevenció i la gestió preventiva de les empreses amb recursos propis**, així com acabar amb l'externalització i la mercantilització d'aquests serveis, vetllant per la qualitat del servei i establint unes ràtios més estrictes.
11. **Revertir les normes que van permetre assumir la prevenció a la part empresarial en les empreses amb plantilles de fins a 25 persones**.
12. **Ampliar els recursos tècnics i humans de les administracions públiques competents**, com ara la Inspecció de Treball (ITSS), l'Institut Català de Seguretat i Salut Laboral (ICSSL), l'Instituto Nacional de Seguridad y Salud en el Trabajo (INSST) i el Servei de Coordinació d'Actuacions de Salut Laboral, que depèn del Departament de Salut.
13. **Destinar els diners provinents de la recaptació de les sancions per incompliments en matèria de prevenció de riscos laborals de les empreses per dotar econòmicament activitats de prevenció de riscos laborals**.
14. **Crear els jutjats especialitzats en salut laboral**. Reforçar l'activitat de la **Fiscalia de sinistralitat laboral i garantir la protecció de les víctimes d'accidents i malalties laborals** potenciant-ne les actuacions i reduint temps d'espera.
15. **Actualitzar el Quadre de malalties professionals (Reial decret 1299/2006)** amb un nou sistema de notificació que incorpori les malalties mentals, seguint el criteri que estableix l'OIT.
16. **Millorar les estructures i els sistemes de coordinació i de participació dels agents implicats** en la seguretat i la salut dels treballadors i treballadores a Catalunya.
17. **Millorar el sistema d'informació sanitària i vigilància epidemiològica laboral** perquè faciliti la detecció i declaració de malalties professionals en tots els centres de salut, potenciant l'activitat de les Unitats de salut laboral.
18. **Formació i coordinació dels metges i metgesses d'atenció primària i especialitzada** perquè, junt amb els serveis de prevenció i els metges de l'INSS i de les mútues o entitats col·laboradores, puguin **millorar els circuits de detecció, comunicació i determinació de les malalties professionals**.
19. **Promoure l'estudi de malalties professionals emergents**, identificant-ne les causes, amb la finalitat de poder adoptar les mesures de prevenció oportunes amb l'antelació suficient.

20. **Millorar el sistema de gestió de les mútues** o entitats col·laboradores per aconseguir més transparència i eficàcia mitjançant **més participació de la representació de les treballadores i treballadors en els òrgans de gestió.**
21. **Modificar el marc normatiu de les entitats col·laboradores**, així com el de la incapacitat temporal, retornant les competències de la gestió i control de les contingències comunes als serveis regionals de salut i a l'INSS, reservant a les mútues el control exclusiu de la contingència professional i **potenciant més la seva activitat preventiva**, ara com ara molt limitada. Cal acabar amb la negativa per part de les mútues al reconeixement de contingències professionals i la seva derivació de manera sistemàtica als serveis públics de salut per considerar-les contingències comunes.
22. **Aconseguir que l'informe de la representació sindical sigui vinculant** perquè l'empresa pugui contractar una mútua o un servei de prevenció.
23. **Fomentar els plans de seguretat viària de les empreses** per reduir els accidents in itinere.
24. **Abordar els riscos derivats de les noves formes d'organització del treball** (digitalització, intel·ligència artificial, teletreball, treball en plataformes), especialment el seu impacte en els riscos psicosocials, així com els **riscos derivats dels efectes que té el canvi climàtic** per a la salut de les treballadores i treballadors.
25. **Promoure gestió de l'edat a l'empresa i l'adaptació dels llocs de treball a un mercat laboral cada vegada més envellit.** La millora i l'adaptació dels llocs de treball, a més de beneficiar el col·lectiu de treballadores i treballadors d'edat avançada, suposarà una millora de la salut de les persones treballadores de totes les edats, i farà que el jovent d'avui arribi en millors condicions de salut a la seva jubilació o pugui perllongar la vida laboral.
26. **Potenciar la prevenció de riscos laborals en la negociació col·lectiva** i en especial pel que fa a **establir procediments, mesures i actuacions de control i seguiment de determinats llocs de treball i/o tasques especialment exposats a accidents o a malalties laborals.**
27. **Participació de les organitzacions sindicals com a acusació particular en els processos judicials per accidents mortals o molt greus.**
28. **Participació de les conclusions dels informes d'investigació d'accidents mortals**, respectant l'anonimat i la confidencialitat, elaborats per la Inspecció de treball (ITSS), l'Institut Català de Seguretat i Salut Laboral (ICSSL) o altres organismes.
29. **Participació dels agents socials en la definició de la política i criteris de la SGAM.** Cal garantir el dret a la salut dels treballadors i treballadores que, a més de patir una patologia o lesió a causa d'un accident o malaltia professional que no se'ls ha reconegut, poden veure's forçats a reincorporar-se sense estar recuperats per una alta indeguda.
30. Totes les reformes legals s'han d'acompanyar amb un impuls de les polítiques públiques actives en matèria de prevenció per **continuar desenvolupant l'Estratègia Catalana de Seguretat i salut laboral, així com un augment dels recursos econòmics i humans que hi estan destinats.** No es pot continuar demorant el compliment del compromís d'augmentar les plantilles de la Inspecció de Treball. I també cal millorar les dotacions de l'Institut Nacional de Seguretat i Salut en el Treball i de l'Institut Català de Seguretat i Salut Laboral. Tampoc renunciarem a demanar la creació de jutjats especialitzats en seguretat i salut a la feina i a potenciar la Fiscalia especialitzada.
31. Fins que es reforci la Inspecció de Treball, creiem necessari que s'estableixin garanties de compliment de la normativa en matèria de seguretat i salut laboral. En aquest sentit, proposem **que s'habilitin les Forces i Cossos de Seguretat, com a "auxiliars" o**

“col·laboradors” de la Inspecció de Treball en el compliment preventiu, quan es constatin situacions constitutives d'infraccions greus o molt greus.